

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra českého jazyka a literatury

Eliška Nápravníková

(český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání – základy
společenských věd se zaměřením na vzdělávání)

**KOMPARACE REÁLNÉHO A FANTAZIJNÍHO
SVĚTA V ROMÁNECH J. K. ROWLINGOVÉ O
HARRYM POTTEROVI**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Jana Sladová Ph.D.

OLOMOUC 2023

Jméno a příjmení	Eliška Nápravníková
Katedra	Katedra českého jazyka a literatury
Vedoucí práce	Mgr. Janě Sladové, Ph.D.
Rok obhajoby	2023
Název práce	Komparace reálného a fantazijního světa v románech J. K. Rowlingové o Harrym Potterovi
Název práce v angličtině	Comparison of the real and fantasy world in J.K. Rowling's novels about Harry Potter
Anotace práce	Práce se zabývá porovnáváním jevů, které ovlivnily a inspirovaly J. K. Rowlingovou ve vytváření kouzelnického světa v knihách o Harrym Potterovi. První část je zaměřená na definici žánru fantasy a fantasy literatury pro děti a mládež. Také se zabývá současnou pozicí knih o Harrym Potterovi v kontextu dnešní fantasy literatury pro děti a mládež. Ve druhé části se práce věnuje biografii a bibliografii autorky a ve třetí, praktické části práce komparuje vybrané prvky ve fantazijním světě knih Harryho Pottera s podobnými prvky ve světě reálném.
Klíčová slova	Harry Potter, fantasy literatura pro děti a mládež, J.K Rowlingová, deprese, diskriminace, druhá světová válka, křesťanství, komparace
Anotace v angličtině	The work deals with comparing the phenomena that influenced and inspired J.K. Rowling in creating the wizarding world in the Harry Potter books. The first part is focused on the definition of the genre of fantasy and fantasy literature for children and youth. It also deals with the current position of the Harry Potter books in the context of today's fantasy literature for children and young adults. In the second part, the work deals with the biography and bibliography of the author, and in the third, practical part of the work, it compares selected elements in the fantasy world of the Harry Potter books with similar elements in the real world.
Klíčová slova v angličtině	Harry Potter, fantasy literature for children and young adults, J.K Rowling, depression, discrimination, World War II, Christianity, comparison
Rozsah práce	49 stran
Jazyk práce	český

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Komparace reálného a fantastického světa v románech J. K. Rowlingové o Harrym Potterovi* vypracovala samostatně a použila jen uvedené prameny, literaturu a internetové zdroje.

V Olomouci dne 19. 4. 2023

.....
Eliška Nápravníková

Poděkování

Tímto děkuji Mgr. Janě Sladové, Ph. D. za odborné vedení a cenné rady při vypracování bakalářské práce.

Obsah	
Úvod	6
1 Příběhy o Harrym Potterovi v kontextu současné fantasy literatury pro děti a mládež	7
1.1 Vymezení žánru fantasy literatury	7
1.2 Fantasy literatury pro děti a mládež	9
1.3 Postavení knižní série Harry Potter v současné fantasy literatuře pro děti a mládež	12
2 Biografie a bibliografie J. K. Rowlingové	14
2.1 Biografie J. K. Rowlingové	14
2.1.1 Dětství	14
2.1.2 Dospívání	16
2.1.3 Krátké manželství a život v chudobě	18
2.1.4 Vzestup	21
2.2 Bibliografie J. K. Rowlingové	25
3 Komparace reálného a fantazijního světa v románech J. K. Rowlingové o Harrym Potterovi	28
3.1 Druhá světová válka	28
3.1.1 Lord Voldemort jako Adolf Hitler	28
3.1.2 Albus Brumbál jako Winston Churchill	29
3.1.3. Kornelius Popletal jako Neville Chamberlain	31
3.1.4 Propaganda a cenzura	33
3.1.5 Antisemitismus	34
3.2 Deprese	36
3.3 Diskriminace	38
3.4 Křesťanství	41
Závěr	45
Seznam literatury a internetových zdrojů	47

Úvod

Romány o Harrym Potterovi jsou fenoménem, který se už několik let drží na výsluní knižního trhu i žebříčcích nejčtenější dětské literatury a nevypadá to, že by jejich popularita měla v budoucnu výrazně klesat. Z jakého důvodu se ale nejen dětská čtenářská obec stále tak rádi pouštějí nebo vracejí k příběhům mladého kouzelníka? Jedním z důvodů je to, že autorka vzala nám známé problémy a promítla je do svých děl a čtenáři je skrze postavy knih mohou prožívat v trochu jiném kontextu a tím jim možná lépe porozumět.

Tématem této bakalářské práce je porovnávání fantazijního a reálného světa v románech o Harrym Potterovi od J. K. Rowlingové.

Cílem práce je komparace vybraných jevů z fantazijního světa Harryho Pottera s podobnými jevy v reálném světě, kterými se Rowlingová inspirovala a promítla je do světa čar a kouzel a tyto jevy demonstrovat na ukázkách z knih o Harrym Potterovi.

Práce se skládá ze tří částí, které jsou dále členěny na podkapitoly. V první části se práce zabývá definicí fantasy literatury jako celku, fantasy literatury pro děti a mládež a také začleněním knižní série o Harrym Potterovi do kontextu současné fantasy literatury pro děti a mládež.

V druhé části se práce zabývá autorčiným životem s důrazem na okamžiky, které jí ovlivňovaly, inspirovaly a pomohly k vytvoření série o Harrym Potterovi. Dále se práce věnuje autorčině bibliografii s důrazem na díla, která se týkají této práce, to znamená díla o Harrym Potterovi.

V třetí části práce analyzuje, interpretuje a porovnává vybrané části knih a zkoumá jejich spojení s podobnými jevy a událostmi, či autorčinými osobními prožitky ve skutečném světě, kterými se autorka při psaní inspirovala. Konkrétně jde o vybrané motivy z druhé světové války, zobrazení deprese, diskriminaci a křesťanství.

1 Příběhy o Harrym Potterovi v kontextu současné fantasy literatury pro děti a mládež

Fantasy literatura je v posledních letech velmi oblíbená hlavně mezi dětmi a mladistvými. Tento žánr dnes nabízí mnoho titulů od spousty autorů. Příběhy o Harrym Potterovi jsou stále jednou z nejoblíbenějších sérií fantasy literatury pro děti a mládež. Harry Potter se stal ikonou a jeho svět, který vytvořila spisovatelka J. K. Rowlingová, je pro mnoho lidí symbolem fantazie, dobrodružství a kouzel.

1.1 Vymezení žánru fantasy literatury

Vymezení žánru fantasy literatury je komplikované, protože jde o pojem velmi rozsáhlý a dá se najít velká řada pojetí a definic. Například Mocná, Peterka a kolektiv žánr fantasy ve své *Encyklopedii literárních žánrů* definují jako: „Populární žánr iracionální fantastiky s tematickými zdroji v mýtu a středověké romanci.“¹ Chaloupka ho v *Příručním slovníku české literatury od počátku do současnosti* charakterizuje takto: „Fantasy je prostě literatura, v níž je všechno možné: laserovými zbraněmi se v ní bojuje proti mečům, rytíři útočí na tanky, na vzdálených planetách se setkávají mimozemšťané s hrdiny krále Artuše, obři se mění v trpaslíky, existují tu zázračné prsteny, kouzelné pláště, bílá i černá magie, princezny a velitelé ponorek, pohádkové bytosti vedle raketové odpalovací rampy. Ve fantasy se fantazii meze nekladou...“.² Ondřej Neff a Jaroslav Olša ve své *Encyklopedii literatury science fiction* definují fantasy literaturu jako: „V anglické jazykové oblasti pojem užívaný často pro veškerou fantastickou literaturu. V poslední době v užším pojetí též marketingová kategorie označující sword and sorcery a high fantasy, tedy příběhy odehrávající se v imaginárních světech nebo naší minulosti, a nikoliv fantastické příběhy ze současnosti nebo magický realismus. Podstatnou složkou fantasy je často nevysvětlitelný, nadpřirozený úkaz nebo přímo projev magie...“.³ Ivan Adamovič ve *Slovníku české literární fantastiky a science fiction* píše, že fantasy literatura v užším pojetí je jakýkoliv příběh, kde se vyskytuje nějaká forma nadpřirozena. Může jít například o jakoukoli podobu magie nebo spiritismus. Spadá sem i kterýkoli horor ve kterém se objeví hrůza, která má

¹ MOCNÁ, Dagmar a kol. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004, s. 187-188.

² CHALOUPKA, Otakar. *Příruční slovník české literatury od počátků do současnosti*. Brno: Centa, 2005, s. 203.

³ NEFF, Ondřej, OLŠA, Jaroslav a PROKŠÍK, Petr. *Encyklopedie literatury science fiction*. Praha: Jinočany: AFSF, 1995, s. 29.

nějakou nadpřirozenou a nereálnou příčinu či podobu. V širším pojetí zahrnuje fantasy literatura i díla science fiction a také všechnu ostatní literaturu, která se svým příběhem vymyká realitě.⁴ Pojetí fantasy literatury je tedy skutečně různorodé a nejednoznačné a žádná sjednocená a jednoznačná definice neexistuje.

Žánr fantasy, science fiction a horor jsou navzájem zaměňovány, pravděpodobně protože jsou jejich prvky většinou používány v dílech současné a hranice mezi nimi není vždy zcela dobře rozeznatelná.⁵ Podle Dědinové: „V minulosti se za fantastickou literaturu v českém kontextu označovala především díla science fiction (též vědeckofantastická literatura), po průniku fantasy na český literární trh se pojem adekvátně rozšířil.“⁶

Fantasy literatura se liší od science fiction hlavně tím, jaký druh příběhů vypráví a s jakými prostředky pracuje. Science fiction se soustředí na vědecké a technologické prvky, které se často odehrávají v budoucnosti nebo ve vesmíru. Tyto prvky jsou základem příběhu, který se věnuje důsledkům, které mohou nastat při použití vyspělé technologie nebo vlivu mimozemských civilizací na lidskou společnost. Science fiction se často snaží odpovědět na otázky, jako "co by se stalo, kdyby...", a používá vědecké principy a hypotetické technologie k rozvoji příběhu.⁷

Fantasy literatura se obvykle odehrává v alternativním světě, kde jsou přítomny nadpřirozené prvky jako magie, kouzla, kouzelníci, draci, skřítki, elfové a další fantastické bytosti. Tyto prvky jsou základem příběhu, který se často soustředí na hrdinské cesty a dobrodružství postav, které bojují proti zlu. Fantasy tedy pracuje s imaginárními prvky a často používá symboliku a alegorie k vyjádření určitých myšlenek.⁸

Za prapočátky tohoto žánru je možné považovat už staré eposy a mýty jako například Epos o Gilgamešovi, a i současná fantasy literatura se těmito mýty a eposy nadále inspiruje. Někdy se za počátek fantasy pokládá román *Gargantua a Pantagruel* od Françoise Rebelaise nebo *Gulliverovy cesty* od Jonathana Swifta, ale nejde o fantasy literaturu v pravém slova smyslu.⁹ Za skutečné počátky fantasy lze však považovat až díla z druhé poloviny 19. století od H. R. Haggarda (*Ona*, 1887), W. Morrisa (*Voda zázračných ostrovů*,

⁴ ADAMOVIČ, Ivan. *Slovník české literární fantastiky a science fiction*. Praha: R3, 1995, s. 6.

⁵ CHALOUPKA, Otakar. *Příruční slovník české literatury od počátků do současnosti*. Brno: Centa, 2005, s. 203.

⁶ DĚDINOVÁ, Tereza. *Po divné krajině: charakteristika a vnitřní členění fantastické literatury*. Brno: Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, 2015, s. 15.

⁷ NEFF, Ondřej, OLŠA, Jaroslav a PROKŠÍK, Petr. *Encyklopedie literatury science fiction*. Praha: Jinočany: AFSF, 1995, s. 32.

⁸ MOCNÁ, Dagmar a kol. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004, s. 187-188

⁹ CHALOUPKA, Otakar. *Příruční slovník české literatury od počátků do současnosti*. Brno: Centa, 2005, s. 203.

1897) nebo E. R. Eddisona. Stěžejní dílo tohoto žánru *Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky* od klasika fantasy literatury J. R. R. Tolkiena vyšlo až v roce 1937.¹⁰

Žánr fantasy má mnoho žánrových variant. Jde například o high fantasy. Tato varianta fantasy se odehrává v alternativním světě, který je odlišný od našeho, a často zahrnuje mnoho fantastických prvků, jako jsou magie, kouzla, kouzelníci a další nadpřirozené bytosti. High fantasy se obvykle soustředí na dobrodružství hrdinů, kteří se snaží porazit zlo a zachránit svět. Heroic fantasy se soustředí na dobrodružství hrdinů, kteří se snaží přemoci nepřítele, který představuje všeobecné nebezpečí. Obvykle se odehrává v alternativním světě a často obsahuje prvky high fantasy. Žánrová varianta science fantasy je pojem pro literaturu, která se nachází na hranici science fiction a fantasy. Může jít například o příběh o světě v budoucnosti, který se vrátil k feudálnímu zřízení nebo o použití fantasy rekvizit v science fiction. Žánrová varianta steampunk je odvozen od anglického slova steam (pára) a jde o příběhy, které se zpravidla odehrávají v 19. století, tedy v období páry. Pojem sword and sorcery (meč a čarodějnictví) náleží fantasy literatuře, kde jde především o boj, magii a drama. Tato žánrová varianta fantasy se soustředí především na děj a napětí než na nějaká poselství, hlubší myšlenku díla a podrobnější popis fiktivního světa.¹¹

1.2 Fantasy literatura pro děti a mládež

Literatura pro děti a mládež je podle *Encyklopedie literárních žánrů* od Dagmar Mocné a kolektivu „*literatura přímo adresovaná dětem a mládeži*.“¹² Literatura pro děti a mládež tvoří protipól k literatuře pro dospělé. Vyznačuje se dostupností, poutavostí a podnětností pro adresáta nižšího věku, obvykle 3-16 let. Literatura pro děti a mládež je buď autorem cíleně dětem adresována, a v tom případě jde o literaturu intencionální, nebo můžou být díla původně určena dospělým čtenářům, ale postupně se ustálí jako součást četby dětí, a taková díla se nazývají neintencionální.¹³

Literatura pro děti a mládež má různé funkce. Mezi nejvýznamnější patří estetická funkce, protože dělá z díla dílo umělecké a působí na emoce čtenáře, na jeho cítění, fantazii

¹⁰ MOCNÁ, Dagmar a kol. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004, s. 188

¹¹ NEFF, Ondřej, OLŠA, Jaroslav a PROKŠÍK, Petr. *Encyklopedie literatury science fiction*. Praha: Jinočany, AFSF, 1995, s. 29-34.

¹² MOCNÁ, Dagmar a kol. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004, s. 360.

¹³ MOCNÁ, Dagmar a kol. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004, s. 361.

a představivost.¹⁴ Další funkcí je funkce didaktická, která slouží k rozvíjení orientace v hodnotách, k prohlubování emocionality, k osvojování sociálních dovedností a k rozvíjení jazykové logiky. Díky poznávací funkci si dětský čtenář rozšiřuje své znalosti. O rozvíjení fantazie, představivosti a hravosti se stará imaginativní funkce, kterou lze najít například v autorské pohádce nebo nonsensové poezii nebo právě fantasy literatuře pro děti a mládež¹⁵

Fantasy literatura pro děti a mládež je obvykle psána tak, aby byla přístupná mladším čtenářům a zároveň obsahuje prvky fantazie a dobrodružství, které mohou být pro děti velmi atraktivní. Mezi hlavní rysy fantasy literatury pro děti a mládež patří magie a nadpřirozené prvky jako jsou kouzla, kouzelníci, kouzelné předměty a další nadpřirozené bytosti, jako například draci nebo víly. Tyto prvky jsou často používány k vyprávění dobrodružství a mohou být velmi fascinující pro mladé čtenáře.

Dalšími rysy jsou hrdinové a dobrodružství. Fantasy literatura pro děti a mládež se obvykle soustředí na dobrodružství hrdinů, kteří čelí různým výzvám a snaží se porazit zlo. Hrdinové bývají obvykle mladí a nezkušení, ale mají statečné srdce a často mají speciální schopnosti, které jim umožňují porazit zlo.

Fantasy literatura pro děti a mládež také často obsahuje nějaká morální poselství, která jsou důležitá pro děti v jejich vývoji. Mohou se týkat například významu přátelství, odvahy, solidarity nebo respektu k druhým. S tím souvisí také to, že často se vyskytujícím tématem ve fantasy literatuře pro děti a mládež je boj mezi dobrem a zlem.

Příběh dětské fantasy literatury se zpravidla odehrává ve snové nebo kouzelné atmosféře, která umožňuje čtenářům uniknout do alternativního světa plného fantazie a dobrodružství. To může pomoci mladým čtenářům rozvíjet svou představivost a fantazii. Heldová píše, že: „*Obrazotvornost, právě jako inteligence nebo citovost, se musí pěstovat – jinak zakrní.*“¹⁶ Fantasy literatura se odehrává v neznámých světech a říších plných magie a imaginativních bytostí, což může podnítit dětskou představivost a fantazii. Posiluje také empatii a morální hodnoty, a to z toho důvodu, že v mnoha fantasy knihách se objevují silní a stateční hrdinové, kteří bojují proti zlu a nespravedlnosti. Takové příběhy mohou dětem pomoci rozvíjet empatii, odvalu a spravedlivost.

¹⁴ TOMAN, J. *Dětské čtenářství a literární výchova*. 1. vyd. Brno: Cerm, 1999, s. 11.

¹⁵ MOCNÁ, Dagmar a kol. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004, s. 361.

¹⁶ HELDOVÁ, Jacqueline. *V říši obrazotvornosti (děti a fantastická literatura)*. Praha: Albatros 1985, s. 31.

Autoři fantasy literatury pro děti a mládež se často inspirojí legendami, mýty, folklórem a historií při vytváření svých světů a postav. Může se jednat o alternativní verze naší skutečné historie nebo úplně nové světy, které se liší od toho, co známe. Některé fantasy knihy pro děti a mládež obsahují vzdělávací prvky, jako jsou poznatky z historie, literatury nebo vědy. Tyto prvky mohou být obsaženy v příběhu jako součást světa fantazie, nebo mohou být přímo vloženy do děje jako součást vzdělávacího procesu pro hlavní postavy.

Autoři často vytvářejí napínavé a neobvyklé situace, které přimějí čtenáře, aby se zapojili do děje a emocionálně investovali do osudů postav. Tyto příběhy často obsahují různé zvraty a překvapivé momenty, které udržují čtenářskou pozornost a posouvají děj kupředu.

Fantasy literatura pro děti a mládež může být napsána jako série nebo jednotlivé knihy a může být zaměřena na různé věkové kategorie. Čtení fantasy literatury může děti podpořit ve vývoji čtenářských a jazykových dovedností a zlepšit čtenářskou gramotnost. Složitě věty, neznámá slova a nová slovní zásoba v příbězích mohou děti podněcovat k hledání nových informací, rozvíjet slovní zásobu a zlepšovat čtenářské dovednosti. Čtení této literatury také může dětem pomoci se vyrovnat s emocemi a situacemi, protože mnohé fantasy příběhy mají hlubší poselství, které může pomoci dětem lépe pochopit a zvládat složité situace v reálném životě. Například příběhy o ztrátě, smutku, lásce nebo přátelství.

Fantasy literatura bývá nezdůvodněně obviňována z toho, že zpomaluje u dítěte vytváření obrazu reality. Takové nařčení není pravdivé a pramení pravděpodobně z podceňování dítěte a toho, že zvládne vymýšlet si a zároveň si uvědomovat, že jde o smyšlenku.¹⁷ „...*dítě stálým přecházením z jedné oblasti do druhé „přičichne“ k oběma a poznenáhlu, obratně a stále uvědoměleji se bude pohybovat v obou – zkrátka, naučí se každé oblasti vyhrazovat místo, které jí patří. Podle našeho názoru se rozumové chápání a obrazotvornost nevytvářejí proti sobě, nýbrž mnohem spíše vzájemným působením.*“¹⁸

V současnosti jsou jedny z nejčtenějších fantasy knih pro děti a mládež například knihy od Ricka Riordana, jako jsou série Percy Jackson a Olympané nebo Bohové Olympu a další. Tyto série se soustředí na antickou mytologii a dobrodružství mladých hrdinů, kteří jsou potomky olympských bohů. Mezi další populární fantasy knihy patří série Země příběhů od Chrise Colfera, kde se setkáváme se známými pohádkovými postavami, nebo série Krutý princ od Holly Blackové, která se soustředí na svět elfů, víl a dalších fantastických tvorů.

¹⁷ HELDOVÁ, Jacqueline. *V říši obrazotvornosti (děti a fantastická literatura)*. Praha: Albatros 1985, s. 34.

¹⁸ HELDOVÁ, Jacqueline. *V říši obrazotvornosti (děti a fantastická literatura)*. Praha: Albatros 1985, s. 34.

Velký úspěch sklízí také knižní sága *Město z kostí*, která se skládá z šesti knih a odehrává se v současném New Yorku a v jeho podsvětí plném nadpřirozených bytostí. Hlavní postavou je Clary Frayová, která objeví své nadpřirozené schopnosti a stane se součástí světa lovců stínů, kteří bojují proti démonům a jiným temným silám. Všechny tyto knižní série mají společné to, že nabízejí fantastické světy, dobrodružství a postavy, které dokážou zaujmout a uchvátit mladé čtenáře.

Co se týče fantasy literatury pro děti a mládež psané v češtině, v současné době se mezi nejčtenější české fantasy knihy pro děti a mládež řadí především knižní série *Bájná země* od Kateřiny Tučkové a Ondřeje Neffa, která se odehrává v českých zemích v 16. století a kombinuje prvky historické fikce s fantasy a dobrodružným příběhem. Mezi další úspěšné české fantasy knihy pro děti a mládež patří například kniha *Tajemství Oslího ostrova* od Zdeňka K. Slabého, *Ztracený klíč* od Marka Pospíšila nebo *Svět v ohrožení* od Davida Ratha.

1.3 Postavení knižní série Harry Potter v současné fantasy literatuře pro děti a mládež

Harry Potter je ikonická série knih pro děti a mládež, která se stala jedním z nejvýznamnějších fenoménů v literatuře tohoto žánru. V kontextu současné literatury pro děti a mládež je Harry Potter stále velmi populární a oblíbený. Série knih se vyznačuje fascinujícím světem magie, dobrodružstvím a silnými postavami, což umožňuje mladým čtenářům uniknout z reality a prožít napínavé příběhy.

Jedním z hlavních rysů série Harryho Pottera je také to, že postavy mají rozvinuté osobnosti a jejich vývoj a interakce jsou důležitou součástí příběhu. Harry Potter a jeho přátelé mají své chyby, ale také silné stránky a vyznávají pozitivní hodnoty, které se snaží bránit.

Série Harry Potter je nadčasovým příběhem, který oslovuje nejen děti a mládež, ale i dospělé čtenáře. Série nabízí dobrodružství, humor, napětí a emocionální hloubku a zůstává inspirací pro mnoho čtenářů po celém světě. Série zasáhla také mnoho čtenářů, kteří dříve neměli zájem o fantasy literaturu. Je to díky tomu, že se nezaměřuje pouze na kouzla a magii, ale také na emocionální stránky a postavy, což umožňuje čtenářům snáze se vžít do příběhu a soustředit se na to, co se stane s postavami, které se jim líbí.¹⁹

¹⁹ PRINGLE, David, ed. *Fantasy: encyklopedie fantastických světů*. Praha: Albatros, 2003, s. 181.

Další důležitý prvek, který díla o Harrym Potterovi odlišuje od jiných fantasy sérií, je schopnost autorky vytvořit fascinující a bohatý kouzelnický svět. Tento svět přitahuje čtenáře, kteří se chtějí vymanit z reality a prožívat dobrodružství v úplně jiném světě.²⁰

Rowlingová vytvořila komplexní a detailní svět plný kouzel, ale zároveň se věnovala tématům, jako je přátelství, láska, loajalita a sebeobjevování, rodina, přátelství, odvaha, diskriminace, smrt a jiné, což umožňuje mladým čtenářům uvažovat o těchto tématech.²¹

Všechny díly Harryho Pottera mají také filmové adaptace, což rozšířilo její popularitu a přístupnost pro mladé čtenáře a pomohla posunout fantasy žánr do popředí mainstreamové kultury. Díky úspěchu knižní série Harry Potter se fantasy literatura pro děti a mládež stala mnohem populárnější a rozšířila se do dalších médií, jako jsou filmy, televize, hry a podobně. Harry Potter stále zůstává významnou součástí dětské literatury a stal se klasikou tohoto žánru. Jeho vliv na dětskou literaturu a populární kulturu jako celek je značný a může inspirovat další autory a tvůrce.²²

Mnoho současných fantasy autorů a autorek uznává vliv knižní série Harry Potter na jejich vlastní tvorbu. Mezi další populární fantasy knihy pro děti a mládež, které byly inspirovány knižní sérií Harry Potter, patří například Percy Jackson od Ricka Riordana, Kroniky podzemí od Cassandry Clare nebo Skleněné trůny od Sarah J. Maas. Knižní série Harry Potter se stala příkladem pro to, jak úspěšná může být fantasy literatura pro děti a mládež a jak může inspirovat další generace dětí.²³

Harry Potter se také liší od některých současných fantasy sérií pro děti tím, že není založený na klišé a stereotypních postavách. Namísto toho se zaměřuje na rozmanitou skupinu postav s různými zájmy, charakteristikami a motivacemi. Tento přístup umožňuje mladým čtenářům vidět se v různých postavách a učit se o různých způsobech myšlení a pohledů na svět. Celkově lze říci, že série knih o Harrym Potterovi se stala klasikou dětské literatury a zanechala trvalý vliv na současnou fantasy literaturu pro děti a mládež.

²⁰ DEJMALOVÁ, Kateřina: *V čem vězí kouzlo Harryho Pottera*. Literární noviny č. 51, 2001, s. 10.

²¹ THEIN, Karel: *Proč je knižní Harry Potter skvělý?* Hospodářské noviny, 18. listopadu 2005, s. 13.

²² PROVAZNÍK, Jaroslav: *Harry Potter-Móda nebo fenomén?* Tvar 10/2004, s.14-16.

²³ *Did you get that from Harry Potter?* [online]. [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://rickriordan.com/2005/11/did-you-get-that-from-harry-potter/>

2 Biografie a bibliografie J. K. Rowlingové

Život J.K. Rowlingové byl velmi složitý a proměnlivý a i jedinci, kteří nejsou příznivci této autorky nebo jejího díla vědí, že Rowlingová se z matky samoživitelky stala velmi bohatou a slavnou ženou. Rowlingová se díky své pozoruhodné fantazii dokázala svým nelehkým životem mnohdy inspirovat a ze strastí, které v určitých životních etapách prožívala vytvořila pozoruhodné věci, příběhy a postavy.

2.1 Biografie J. K. Rowlingové

2.1.1 Dětství

Anne a Pete Rowlingovi se poprvé potkali v kupé vlaku z nádraží King's Cross v Londýně, kam také Joanne později zasadila část svého příběhu o mladém kouzelníkovi. Jeli tehdy oba do Skotska, kde měli začít sloužit u 45. námořní divize. Tehdy trvala cesta vlakem z Londýna do Skotska 9 hodin, což bylo spoustu času na to, aby se dva mladí, tehdy osmnáctiletí lidé důkladně poznali. V nadcházejících měsících se jejich vztah posiloval a Anne v roce 1964 otěhotněla. Protože chtěli, aby jejich dítě vyrůstalo daleko od londýnského ruchu, odešel mladý pár na samý okraj Londýna do oblasti Sundridge Park. 14. března 1965 se ve farním kostele Všech svatých na Tytherton Road konala svatba. Oběma novomanželům bylo 20 let. O čtyři a půl měsíce později, přesně 31. července 1965 se jim narodila prvorozená dcera Joanne Rowlingová.²⁴

První vzpomínka samotné Joanne je až narození její o dva roky mladší sestry Dianne. Právě ona byla pro Joanninu dráhu budoucí spisovatelky mimořádně důležitá, protože právě své mladší sestře Jo často už v dětství předčítala své výtvary a Dianne byla tehdy, i v době, kdy autorka psala svou nejslavnější knižní sérii, zpravidla první, kdo příběhy slyšel.

Anne se dcerám věnovala a ovlivňovala je podstatně více než Pete, který trávil většinu dne v práci. Anne milovala knihy a vedla k tomu i své dcery, takže Joanne měla k literární dráze dobré předpoklady už tehdy, a tak na sebe její první literární pokus nenechal dlouho čekat a Jo ve svých šesti letech napsala své první dílo *Králíček*.²⁵

Její fantazie z ní také udělala vůdkyni party dětí ze sousedství při jejich hrátkách a toulkách. Děti se proháněli mezi domy a hrály si na kouzelníky a čarodějky. Tehdejší sousedka Rowlingových Ruby Potterová vzpomíná: „*Dětem se často podařilo sebrat*

²⁴ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s.12–13.

²⁵ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 20.

*v garážích košťata a smetáky, na kterých potom ,létaly'. Joanne byla vždycky iniciátorkou a vůdkyní.*²⁶

V září 1970, dva měsíce po oslavě svých pátých narozenin začala Joanne chodit do školy, kterou si hned zamilovala. Kvůli svému datu narození patřila Joanne vždy ve třídě k nejmenším žákům, a i proto bývala ve škole tichá a stydlivá.

V roce 1974 se rodina Rowlingových přestěhovala do Church Cottage, což bylo pro Jo a její sestru velká změna v jejich dosud klidném vyrůstání. Museli si zvyknout na nový domov a prostředí, najít si nová přátelství a také začít chodit na jinou školu – anglikánskou školu v Tutshillu. Tady přišli pro Joanne těžké časy, protože se dostala do třídy přísné a obávané učitelky Sylvie Morganové, která nesmélou Jo začadila k „hloupým“ dětem a Joanne se musela snažit ze všech sil, aby si svoji reputaci napravila. Díky své pílì a cílevědomosti se jí to podařilo a Sylvie Morganová ji nakonec posloužila jako jedna z předloh pro obávaného bradavického učitele lektvarů Severuse Snapea.

Když bylo Joanne devět let zemřela jí náhle na selhání srdce babička Kathleen, které bylo teprve padesát dva let. Jo, která měla babičku moc ráda, to silně zasáhlo. Právě na její počest má ve svém pozdějším autorském jméně (J.K. Rowlingová) ono „K“.

Joanne a její sestra Dianne rády chodily do skauta. Jejich oddíl Světlušky byl rozdělen do šest skupin, které se jmenovaly Rusalky, Skřítkové, Šotci, Elfové, Trpaslíci a Raraši. Rowlingová pak všechna tato jména využila ve své knižní sérii.

Stejně jako jejich předchozí dům je i ten nový plný knih a Jo se i v novém bydlišti dále věnuje svému psaní. *Název její další tvorby byl Sedm prokletých diamantů.* V té době také čte C. S. Lewisovy *Letopisy Narnie*, které jsou pro ni později při psaní knih o Harrym Potterovi velkou inspirací.²⁷ *„Byla jsem prototypem dítěte, co leží stále v knihách – malá, zavalitá, s levnými brýlemi na nose, neustále jsem si vymýšlela příběhy, psala je a občas s nimi mučila svou ubohou mladší sestru,*²⁸ *tvrdí o sobě sama Rowlingová.*

Joanne byla velmi snaživá a pilná studentka. *„Vždycky jsem měla pocit, že musím být nejlepší, že moje ruka musí vyletět nahoru první, že musím odpovědět správně,*²⁹ *přiznává. Právě podle této své jedenáctileté verze vytvořila ve svých knihách charakter Hermiony Grangerové, studentky, co má neustále nos zabořený v knihách a vždycky ví všechny odpovědi na otázky bradavických učitelů.*

²⁶ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 21.

²⁷ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 40.

²⁸ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 41.

²⁹ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 42.

2.1.2 Dospívání

Rowlingové trvalo několik let, než se dostala ze škatulky „šprtky“, ale v období dospívání se stala více společenskou, a tak se z ní pomalu začala stávat populárnější žákyně.

V roce 1976 nastoupila na státní střední školu ve Wyedeanu. Jo se tak rozloučila se Sylvii Morganovou, ale i tady ji čekala těžká zkouška v podobě Johna Nettleshipa, přísného učitele chemie, který je další a možná důležitější předlohou bradavického učitele lektvarů Snapea než Sylvie Morganová. Chemie navíc Rowlingové nikdy nešla, což později promítla do charakteru Harryho Pottera a jeho vztahu k předmětu Lektvary. Naopak v hodinách angličtiny se Joanne dařilo a svými eseji vždy vyučující angličtiny okouzli. K tomu ji jistě mimo jiné dopomohla neustálá četba. V dospívání k jejím oblíbeným titulům patřily díla Jane Austenové, knihy o Jamesu Bondovi nebo autobiografie Jessiky Mitfordové³⁰ *Hons and Rebels*, která se za svou odvahu a následování svých ideálů pro mladou Jo stala inspirací.

Když bylo Jo dvanáct, její matka Anne najednou nedokázala nadzvednout čajovou konvici. Ve věku čtyřiatřicet let šla Anne na testy, které ukázaly, že má málo bílkovin v míše. Tehdy ještě nikdo nevěděl, co za tím stojí. Až o rok později diagnostikovali Anne progresivní formu roztroušené sklerózy³¹. Postupně začala střídat období, kdy se její stav zhoršoval a Anne se mohla pohybovat jen pomocí trhaných pohybů a období, kdy se vše vrátilo do normálu a už to vypadalo, že se vše v dobré obrací. Postupně ale začala být horší období delší a delší.

Pro Jo se stal domov tíživým a nepříjemným prostředím, protože těžká situace dopadla na všechny členy rodiny a nejvíce na Peta, který se začal chovat nevrle. Joanne nacházela útočiště ve škole, podobně jako později její literární hrdina Harry Potter.³²

Měla výborné výsledky v angličtině, němčině a francouzštině. V posledním ročníku na střední škole byla Jo zvolena jako předsedkyně třídy. Její výsledky byly natolik dobré, že ji bylo uděleno doporučení, aby se přihlásila ke studiu na katedře moderních jazyků na Oxfordu. Jo přijímací zkoušky na absolvovala, ale nevzali ji, přestože měla lepší výsledky než jiní přijatí uchazeči, kteří byli ale schopni platit školné.³³

Nakonec Rowlingová nastoupila na univerzitu v Exeteru, což byla volba, kterou ovlivnili mimo jiné i rodiče, kteří nechtěli mít dceru nijak daleko a Exeter je jen asi dvě hodiny

³⁰ Jessica Mitfordová = politická aktivistka, anglická autorka, jedna ze šesti aristokratických sester Mitfordových, známých pro svou ostře protichůdnou politiku

³¹ Roztroušená skleróza = autoimunitní onemocnění, které postihuje centrální nervovou soustavu člověka

³² SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 64-67.

³³ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 68-71.

jízdy od Church Cottage. Ve volbě oboru také dala do jisté míry na rady svých rodičů, kteří ji nabádali, že diplom z angličtiny by neměl takové uplatnění a že by se měla kvůli budoucímu zaměstnání radši soustředit na francouzštinu.³⁴

Na univerzitě se Joannina image „šprtky“ úplně rozplynula. Jo najednou začala mít poměrně časté absence, opakovaně ztrácela materiály a podklady do hodin, a dokonce se zapomněla zapsat ke zkouškám, které pak udělala jen tak tak. Tato změna nastala částečně proto, že se dostala pryč z domova a nabyla nové a pro ni neznámé svobody a částečně proto, že už nebyla tolik motivovaná předvádět fantastické výkony v hodinách z toho důvodu, že neměla angličtinu, která ji šla a bavila ze všeho nejvíc jako hlavní obor.³⁵

Nejdůležitější rozhodnutí., které Jo musela za své studium na univerzitě udělat bylo zvolit si místo výkonu praxe, které musely probíhat ve Francii. Nakonec si Jo vybrala Paříž, kam se na jeden akademický rok přestěhovala a poprvé vůbec se tam pokoušela učit. Jo byla ve Francii spokojená. Našla si společné bydlení s jedním Italem, jednou Ruskou a Španělkou. Vzpomíná, že byla schopná celou neděli v Paříži zůstat ve svém pokoji a číst Román dvou měst od Charlese Dickense.

Když se Jo vrátila na Exeter, byla v posledním roce studia a jelikož většina jejich přátel měla jen tříleté obory a závěrečné zkoušky měli za sebou, už se odstěhovali. Proto se Joanne sblížila se spolužáky z francouzštiny.³⁶

V posledním roce studia se Jo mimo jiné věnovala i psaní diplomové práce. Šlo o tři tisíce slov dlouhý ve francouzštině psaný esej. Její bývalý profesor tvrdí, že: „*Její diplomka byla malým mistrovským dílem.*“³⁷

Jo čekali závěrečné zkoušky a ona trávila spoustu času v knihovně. Nikoli však z důvodu přípravy na zkoušky, ale protože tu byla na výběr spousta titulů na jednom místě. Jo zpravidla vracela zapůjčené knihy později, než byla výpůjční doba, a tak za své studium zaplatila více než 50 liber za upomínky.

Jednou z knih, kterou na studiích přečetla, kterou si velmi oblíbila a která ji později byla také inspirací v její vlastní tvorbě, byl *Pán prstenů* od J. R. R. Tolkiena.³⁸ Mimo Tolkiena pokládá Rowlingová za autory, co ji nejvíce inspirovali a ovlivnili sérii o Harrym Potterovi také

³⁴ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 78.

³⁵ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 77.

³⁶ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 83.

³⁷ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 84.

³⁸ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 84- 85.

Jane Austenovou, Elizabeth Goudgeovou a za největší inspiraci považuje Rowlingová dílo *Malý bílý koníček* od již zmíněné Elizabeth Goudgeové.³⁹

Závěreční zkoušky na Exeteru Jo úspěšně udělala, i když získala známky 2:2 nebyly pro někoho s jejím talentem žádný skvělý výkon, promoce byla radostnou událostí, na kterou se přijel podívat jak Pete, tak Anne, jejíž stav se stále zhoršoval a která už se pohybovala jen díky kolečkovému křeslu.⁴⁰

Joanne se po dokončení univerzity nechávala krátkou dobu jen tak nést životem. Začala navštěvovat kurz sekretářských prací, ale rychle pochopila, že práce sekretářky nebude nic pro ni. Z univerzitních kolejí se přestěhovala do Londýna, kde bydlela v bytě s několika bývalými spolužáky a vydělávala si občasnými brigádami a nikdy nevěděla, jaký bude další týden. Několik týdnů pracovala pro Amnesty International. Joanninou prací bylo sledovat dodržování lidských práv ve francouzsky mluvících zemích Afriky a ze začátku ji práce bavila a naplňovala, ale postupně ji začala vadit jednotvárná práce v kanceláři a nedostatek příležitostí.

Jo byla v Londýně nešťastná, a tak když se její přítel z univerzity rozhodl přestěhovat do Manchesteru, Jo souhlasila, že půjde s ním. Joanne nakonec nebyla v Manchesteru o nic šťastnější než v Londýně, ale právě ve vlaku z Manchesteru do Londýna, kam se vracela po neúspěšném hledání bytu ji v mysli vyvstala představa malého chlapce, který jede vlakem do internátní kouzelné školy. „*Harry byl vždy mé oblíbené chlapecké jméno a Potterovi zase sousedi, kteří bydleli vedle nás, když mi bylo sedm. Jejich příjmení se mi moc líbilo, a tak jsem si ho vypůjčila.*“⁴¹ V tu chvíli u sebe neměla ani tužku a papír, ale jen co přijela domů, vše si pečlivě zapsala do notesu.

V prosinci roku 1990, den před Silvestrem, zemřela Anne Rowlingová po desetiletém zápasu s roztroušenou sklerózou ve věku třiceti pěti let. Joanne ji naposledy viděla na Štědrý den, když odjížděla trávit Vánoce se svým tehdejším přítelem a jeho rodiči. Matčina smrt na Joanne velmi tvrdě dolehla a ovlivnila její další život i příběh o Harrym Potterovi.⁴²

2.1.3 Krátké manželství a život v chudobě

Rowlingovou zaujal inzerát v časopisu, kde v jazykové škole v Portu hledali kvalifikovanou učitelku angličtiny. Rozhodla se o místo ucházet a na základě zaslaného životopisu, motivačního dopisu a následného pohovoru místo získala.

³⁹ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 86.

⁴⁰ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 87.

⁴¹ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 91.

⁴² SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 92.

Jo si v Portu nemusela hledat ubytování. To jí zajistil zaměstnavatel, a tak se Rowlingová nastěhovala do čtyřlůžkového apartmánu, kde s ní bydlela Angličanka Jill Prewettová a Irka Aine Kielyová, se kterými se Joanne spřátelila a že jde o dlouhodobé přátelství dokládá také to, že jim Rowlingová věnovala třetí knihu série: *Harry Pottera a Věžeň z Azkabanu*.⁴³

Výuka začínala obvykle v pět hodin odpoledne a trvala do deseti hodin večer a zahrnovala i sobotní dopoledne. Joanne tak zbývalo spoustu času na to, aby v počítačové učebně mohla dělat na příbězích o Harrym Potterovi.

Po pěti měsících pobytu v Portu se vydala v noci do baru s kamarádkami, jak to mívaly ve zvyku. Právě tehdy a tam potkala Joanne Rowlingová Jorge Arantese. Jorge studoval žurnalistiku, miloval knihy a uměl velmi dobře anglicky, takže se s Rowlingovou mohli hodiny a hodiny bavit o literatuře. Nedlouho po seznámení spolu Joanne a Jorge začali chodit.⁴⁴

Po několika měsících vztahu byla Rowlingová v jiném stavu, a přestože se neznali dlouho interrupci ani jeden nechtěli. V létě 1992 si Joanne a Jorge naplánovali měsíční pobyt v Anglii, protože Joanne chtěla mimo jiné představit Jorgeho a sdělit rodině, že je těhotná, ale ještě, než stihli odjet, Rowlingová samovolně potratila. Tento tragický zážitek ještě upevnil jejich vztah a dohodli se, že se o dítě znovu pokusí jen co to půjde a že se vezmou, a tak 28. srpna 1992 požádal Jorge Joanne o ruku. Už tehdy se začali v jejich vztahu objevovat první problémy. Jorge byl totiž velmi žárlivý a majetnický.

Svatba se konala 16. října. Byla malá a neosobní a několik týdnů na to byla Rowlingová opět těhotná. I přes obavy kvůli potratu u minulého těhotenství bylo druhé těhotenství bez problémů. Rowlingová během očekávání ještě častěji, než předtím pracovala na zápiscích k příběhu o Harrym Potterovi.⁴⁵

27. července se Joanne a Jorgemu narodila dcera Jesicca. Rowlingová mluví o narození dcery jako o „*bezpochyby nejšťastnější chvíli v životě*“.⁴⁶ Jo v těhotenství dost zhubla a po porodu její úbytek váhy pokračoval, což dělalo doktorům starosti. Báli se, jestli za tím není nějaká nemoc, ale pravým důvodem váhového úbytku byl stres. Joanne s Jorgem se totiž častěji a častěji hádali a Jorge si navíc po návratu z vojenského služby nenašel žádnou práci, takže životní rodiny zůstávalo na Rowlingové.

⁴³ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 97.

⁴⁴ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 84.

⁴⁵ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 84.

⁴⁶ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 107.

Nedlouho na to došlo k ostré hádce, která vztah a manželství Jaonne a Jorgeho nadobro ukončila. „*Musel jsem ji v pět ráno vytáhnout násilím na ulici. Připouštím, že jsem ji tam dost tvrdě zřackoval.*“⁴⁷ Joanne v tu chvíli zůstala sama na ulici bez věcí jen s oblečením, co měla zrovna na sobě. Dcera Jesicca zůstala v bytě. S pomocí kamarádek a policisty se příští den Rowlingové podařilo dceru získat zpět. Jorge Arantes tehdy Jessicu viděl naposledy.

Joanne se se svou dcerou vrátila do Spojeného království tak rychle, jak jen to šlo, ale neměla kde bydlet, a tak se rozhodla jít ke svojí sestře Dianne do Edinburghu, než si najde vlastní bydlení a práci. Právě v té době, po svém příjezdu z Portugalska, když Rowlingová žila u své sestry jí poprvé řekla o svých literárních úmyslech s příběhem Harryho Pottera. Tenkrát měla už napsané první tři kapitoly.

Rowlingová se považovala za silnou a inteligentní ženu, která nemůže být na nikom závislá, natož na své mladší sestře, a tak jen co se trochu sebrala, začala hledat byt. Tomu ale předcházela návštěva sociálního odboru, kde musela vyplnit mnoho formulářů o tom, že nemá žádnou práci ani kde bydlet. Pro Rowlingovou to bylo ponižující. Sociální odbor ji přiznal podporu 69 liber za týden. Musela si najít takové bydlení, které zvládne uplatit, aby ji zbylo na uživení a ošacení sebe i malé dcery. Byt, který si našla byl příšerný. „*Nečekala jsem, že to dopadne takhle. Že skončím v bytě, kde pod podlahou hlodají myši a kde nefunguje topení. Že se budu starat o svou dceru v takových podmínkách,*“⁴⁸ přiznala později v rozhovoru pro časopis *Guardian*.

Když už měla pocit, že poslouchat hlodání myší už nesnese o nic déle, půjčila si od bývalého spolužáka šest set liber a pronajala si malý nezařízený byt. Tím ale problémy neskončily. Do Edinburghu přijel Arantes. Rowlingová podala žádost skotským úřadům, aby zakázaly Arantesovi styk s ní i dcerou. Advokáti žádosti vyhověli a soud vydal příkaz, který znemožňoval Arantesovi „*obtěžovat, verbálně anebo jinak napadat žalobkyni, jakkoli ji omezovat či vyhrožovat ji použitím násilí, a to kdekoli v obvodu Edinburghu*“.⁴⁹ Arantes se tedy vrátil do Porta bez úspěchu a Rowlingová později podala i žádost o rozvod. S Jorgem Arantesem definitivně skončila.⁵⁰

I když měla Rowlingová nový byt a nebezpečí v podobě Jorge Arantese bylo zažehnáno, upadala do hlubších a hlubších depresí. Sama Rowlingová tuto dobu považuje za své nejhorší období v životě: „*Dostala jsem se do stádia, kdy jsem si vůbec nedokázala představit, že bych*

⁴⁷ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 107.

⁴⁸ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 112.

⁴⁹ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 115.

⁵⁰ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 120.

se ještě někdy mohla bavit. Cítala jsem absolutní ztrátu naděje. Deprese člověka dokonale otupí, umrtví všechny jeho emoce, je to něco úplně jiného než jen obyčejný smutek.“⁵¹ Rowlingová své zkušenosti s depresí promítla do svých děl v podobě mozkomorů, kteří depresi zosobňují. Ti se poprvé objevují ve třetím díle její knižní série. Rowlingová do Harryho Pottera, který v přítomnosti mozkomorů omdlévá a snáší jejich blízkost mnohem hůře než jeho přátelé, projektovala svou vlastní zkušenost s depresí.⁵²

Manžel její sestry Roger otevřel malou útulnou kavárnu Nicolson's. Rowlingová si zvykla tuto kavárnu pravidelně navštěvovat a pracovat na svých rozpracovaných zápiscích a kapitolách o Harrym Potterovi. Ve své finanční situaci si nemohla dovolit utrácet za kávu, a proto pro ni byla kavárna jejího švagra, kde mohla díky známosti upíjet jeden hrnek kávy celý půlden a mít v rohu schovaný kočárek se spící Jessicou, jedinečným útočištěm.⁵³

Rowlingová zjistila, že její praxe z jazykové školy v Portu ji ve Skotsku bude k ničemu. Aby mohla učit na tamějších školách, potřebovala postgraduální diplom. Přihlásila se tedy na postgraduální kurz a v srpnu 1995 na něj díky přátelům, kteří ji pomohli hradit hlídání dcery, nastoupila.⁵⁴

2.1.4 Vzestup

Když Rowlingová dokončila svůj rukopis prvního dílu Harryho Pottera, poslala první tři kapitoly mnoha literárním agentům. Jeden z nich, Christopher Little, jí odepsal, že by chtěl vidět i zbytek rukopisu. Joanne o dopisu řekla: „*Byl to ten nejkrásnější dopis v mém životě.*“⁵⁵

Potom co si zbytek rukopisu přečetl a shledal ho velmi dobrým, uzavřel Little s Rowlingovou smlouvu o jejím zastupování na 5 let. Přišel okamžik, kdy se rukopis *Harry Potter a Kámen mudrců* začal rozesílat do jednotlivých nakladatelství. Celkem dvanáct jich rukopis poslala zpět s tím, že nemají zájem. Úspěch sklidil až v nakladatelství Bloomsbury, které v poslední době začalo vydávat dětskou literaturu. Bloomsbury nabídlo 1 500 liber a Christopher Little radil Rowlingové, aby to přijala. Pro Joanne to v tu chvíli byla spousta peněz a Bloomsbury získalo fenomén dětské literatury.⁵⁶

Rowlingová mezi tím dodělala postgraduál a mohla si najít zaměstnání a začít pravidelně vydělávat. Z obdržených 1500 liber nemohla sebe a svou dceru uživit moc dlouho.

⁵¹ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 114.

⁵² SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 115.

⁵³ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 117-118.

⁵⁴ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 119.

⁵⁵ About. *J.K. Rowling* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.jkrowling.com/about/>

⁵⁶ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 121-127.

Rowlingové se s trochou štěstí povedlo dostat na akademii v Leithu, kde byla v době studia na postgraduálu na povinné praxi, stálé místo na plný úvazek.

Joanne se náhodou dozvěděla o grantu pro spisovatele, který Skotská rada pro umění uděluje. Rowlingová splňovala první ze dvou podmínek pro udělení stipendia, a to bylo místo bydliště ve Skotsku. Druhou podmínkou byla alespoň jedna vydaná kniha, kterou Rowlingová v té době ještě fakticky neměla, ale Skotská rada pro umění tenkrát rozhodla, že podepsaná platná smlouva s Bloomsbury stačí. A tak Rowlingová dostala grant ve výši 8000 liber. Z peněz si koupila osobní počítač, který ji ulehčil budoucí psaní.⁵⁷

Kniha *Harry Potter a Kámen mudrců* poprvé vyšla 26. června 1997 pod jménem J. K. Rowling, což bylo součástí obchodní strategie. Podle výzkumů totiž děvčata čtou knihy od mužských autorů, ale chlapci hůře přijmou knihy, které napsaly ženy, a tak Little poradil Rowlingové, aby používala jen své iniciály, ale protože J. Rowling nezní dobře a úplně, vložila tam Joanne ještě „K“ na počest své babičky.⁵⁸

Několik dní po vydání se konala aukce, kde si americkou licenci na knihu vydražilo Scholastic Books za 100 000 dolarů, což byla za dětskou literaturu neobyčejná částka. Okamžitě to vzbudilo zvědavost tisku a ten se hned začal zajímat o minulost Rowlingové. Brzy se v novinách začali objevovat články o rozvedené matce samoživitelce téměř bez financí, která díky své knize zažívá neobyčejný úspěch. Kniha byla nadměrně úspěšná i v Americe, kde se během půl roku vyšplhala mezi první trojici nejvíce prodávaných knih. První díl potterovské ságy získal své autorce i cenu Smarties.^{59 60}

Několik týdnů po vydání *Harry Potter a Kámen mudrců* dokončila Rowlingová druhý díl kouzelnické série *Harry Potter a Tajemná komnata*. Ten se ihned zařadil na první příčku v žebříčku britských bestsellerů.

Díky tomu, že se Rowlingové a jejím knížkách tak dařilo, mohla si dovolit koupit sobě a své dceři lepší a větší byt. Čím slavnější a známější ale Rowlingová byla, tím více se o ni zajímal tisk. V listopadu 1999 se stalo to, čeho se Rowlingová obávala. Novináři zjistili, že byla provdaná za Jorgeho Arantese. Mnoho novin a časopisů nabídlo Jorgemu spoustu peněz za rozhovory, kde říkal intimní informace, lži a polopravdy o jejich někdejší soužití s Rowlingovou. Joanne si tak postupně vytvořila velkou nedůvěru a antipatii vůči tisku, což dost jasně vyjádřila ve čtvrtém díle *Harry Potter a Ohnivý pohár* skrze postavu Rity Holoubkové,

⁵⁷ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 135-139.

⁵⁸ About. *J.K. Rowling* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.jkrowling.com/about/>

⁵⁹ ceny Smarties = výroční ceny za britské dětskou literaturu, které probíhaly od roku 1985 do roku 2007

⁶⁰ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 143.

kteřá pomoci nejřůznějších intrik a prostředků loudí ze svých obětí informace, kteřé šikovně překrouťí, aby z toho byla co největší senzace.⁶¹

Knihy byly tak populární, že o příběh Harryho Pottera začal projevovat zájem i Hollywood. Kontrakt byl nakonec podepsán s Warner Brothers. Částka, kteřou Rowlingová za předlohu dostala mohla být větší, ale Joanne si místo vyšší sumy radši vyhradila právo mluvit do scénáře, do podoby filmu a kulis a do výběru představitelů hlavních rolí. Rowlingová už v té době mluvila o tom, že celá knižní série bude mít sedm dílů a už tehdy se počítalo s tím, že všech sedm dílů bude zfilmováno.⁶²

Prvním charitativním činem Rowlingové byl dar 500 000 liber Národnímu sdružení pro neúplné rodiny. V roce 2000 se také stala členkou této organizace. Pro podporu Comic Relief napsala dvě tenké doprovodné knížky, kteřé jsou zmíněny v potterovské knižní sérii jako četba studentů – *Famfrpál v průběhu věků* a *Fantastická zvířata a kde je najít*. Z prodeje každé z těchto knížek jsou nejméně 2 až 3 libry darovány do fondu Comic Relief. Další charitativní organizací, se kteřou Rowlingová spolupracuje je Skotská společnost pro výzkum roztroušené sklerózy, nemoci, na kteřou zemřela její matka. V roce 2001 pomohla svým finančním darem 250 000 liber k otevření centra pro lidi trpící roztroušenou sklerózou. Roku 2010 založila jejím jménem kliniku, poskytující péči a výzkum s cílem zlepšit životy lidí s degenerativními onemocněními postihujícími mozek.⁶³ Roku 2005 spoluzaložila svou vlastní organizaci pro transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti s názvem Lumos.⁶⁴ V roce 2008 napsala další tenčí doprovodnou knížku *Bajky Barda Beedleho*, část jejíhož výtěžku šla právě na podporu organizace Lumos.⁶⁵

Rowlingová dostala za knihy z kouzelnické ságy mnoho ocenění. Třikrát po sobě ceny Smarties (1997,1998,1999), potom pětikrát cenu British Book Awards – třikrát za knihu roku, jednou za autora roku a jednou za celoživotní dílo. Dostala také neliterární ocenění jako Řád britského impéria, kteřý dostala v roce 2001 od tehdy ještě prince Charlese, dále britský Řád společníků cti od prince Wiliama v roce 2017 a také francouzské ocenění Řád čestné legie v roce 2009.^{66 67}

⁶¹ SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 143-154.

⁶² SMITH, Sean. Sen jménem Harry Potter. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2002. s. 159-166.

⁶³ About. *J.K. Rowling* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.jkrowling.com/about/>

⁶⁴ O nás. *Lumos* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.wearelumos.org/czechrepublic/about/>

⁶⁵ About. *J.K. Rowling* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.jkrowling.com/about/>

⁶⁶ About. *J.K. Rowling* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.jkrowling.com/about/>

⁶⁷ PRINGLE, David, ed. Fantasy: encyklopedie fantastických světů. Praha: Albatros, 2003. s. 181.

Joanne Rowlingová si v roce 2001 vzala lékaře Neila Murraye. Žijí v Edinburghu se synem Davidem a dcerou Mackenzie. Rowlingová se dále věnovala psaní literatury pro děti a mládež a v roce 2007 vydala poslední díl potterovské série *Harry Potter a relikvie smrti*. Rowlingová ale nezůstala jen u *Harryho Pottera* a napsala i jiné dětské knihy, které se světem kouzelníků vůbec nespojují jako *Ickabog* a *Vánoční prasátko*. Dokonce se pustila do i do tvorby detektivních příběhů pro dospělé pod pseudonymem Robert Galbraith. Rowlingová se ke své nejúspěšnější sérii často vrací v rozhovorech na webu Pottermore nebo na sociálních sítích, kde podává doplňující informace o postavách a místech z kouzelného světa Harryho Pottera anebo uvádí nepravdivé informace a teorie na pravou míru.

2.2 Bibliografie J. K. Rowlingové

Autorka vstoupila na knižní trh se svým prvním dílem *Harry Potter a Kámen mudrců* v roce 1997. Kniha nám představuje jedenáctiletého chlapce jménem Harry Potter, který žije v přístěnku pod schody u své nevrle tety a protivného strýce, dokud se jednoho dne neobjeví obr Hagrid a neřekne mu o kouzelnickém světě a o Škole čar a kouzel v Bradavicích, kam má Harry nastoupit jako student. Harry odjede do Bradavic, kde potkává nové kamarády i nepřátele, zažívá mnoho dobrodružství, poznává kouzelnický svět, dozvídá se o své minulosti, a nakonec poráží s pomocí svých přátel obávaného kouzelníka lorda Voldemorta.

Druhý díl s názvem *Harry Potter a Tajemná komnata* vyšel v roce 1998. Harry se po prázdninách opět vrací do kouzelnického světa stejně jako jeho nejbližší kamarádi Ron a Hermiona. V Bradavicích se začnou dít podivné věci a potom, co zkamení několik Harryho spolužáků, je zřejmé, že Tajemná komnata je opět otevřena. Harry se musí utkávat s baziliškem a zachránit své přátele.

Harry Potter a Vězeň z Azkabanu, třetí díl ze série byl publikovaný v roce 1999. Harry se v tomto díle setkává s novým učitelem obrany proti černé magii, Remusem Lupinem, který ho učí, jak se vypořádat s mozkomory a Siriusem Blackem, jeho kmotrem, který byl neprávem vězněn v Azkabanu za spoluúčast na vraždě Harryho rodičů. Harry nakonec odhaluje pravdu a získává více informací o své rodině a o tom, jaký vliv měl Voldemort na jeho osud.

Čtvrtý díl ze série s názvem *Harry Potter a Ohnivý pohár* publikovaný v roce 2000 se zaměřuje na kouzelnický turnaj tří škol, který se koná v Bradavicích, a na nebezpečí, které hrozí Harrymu a jeho přátelům, když Voldemort povstal a vrací do světa kouzelníků.

Harry Potter a Fénixův řád, pátý díl ze série byl vydaný v roce 2003. Harry se v tomto díle setkává s novou učitelkou obrany proti černé magii, Dolores Umbridgeovou, která odmítá učít studenty tomu, co budou skutečně potřebovat a snaží se ovládnout celou školu. Harry a jeho přátelé se zapojí do tajné organizace, známé jako Fénixův řád, aby bojovali proti Voldemortovi. Harry varuje ohledně návratu lorda Voldemorta, ale není širší veřejností brán vážně. Nakonec se Harry, společně se svými přáteli, s Voldemortem opět utkává, ale tentokrát to končí smrtí jeho kmotra Siriuse Blacka.

V roce 2005 byl publikován šestý díl *Harry Potter a Princ dvojí krve*. V tomto díle se Harry dozvídá o minulosti lorda Voldemorta. Harry také získává více informací o Princovi dvojí krve, tajemné postavě, která napsala poznámky na okraje jeho učebnice lektvarů. Společně s Brumbálem odhaluje existenci viteálů lorda Voldemorta, kouzelných předmětů, které mu dávají nesmrtelnost, a vydává se s ním na výpravu za jedním z nich. Jejich mise není úspěšná a

Brumbál je na konci knihy zabit profesorem Snapeem, který se ukáže být členem skupiny Smrtijedů, následovníků lorda Voldemorta.

V posledním knize série *Harry Potter a Relikvie smrti* se Harry vydává hledat a zničit Voldemortovy vitéály. aby se mohl postavit Voldemortovi v konečné bitvě mezi dobrem a zlem.

J.K. Rowlingová také napsala několik dalších knih, které se vztahují k Harrymu Potterovi. *Fantastická zvířata a kde je najít* je kniha, která pojednává o magických zvířatech, jejich biologii a výskytu. V knize se také objevují zmínky o postavách a místech ze série Harryho Pottera. *Famfrpál v průběhu věků* se věnuje fiktivnímu sportu Famfrpál, který je hrán na košťatech v říši kouzel. *Bajky Barda Beedleho* je sbírka kouzelnických pohádek, které se vyskytují v sérii Harryho Pottera. Kniha také obsahuje komentáře od fiktivního profesora Albuse Brumbála.

V roce 2016 se J.K. Rowlingová spojila s dramatikem Jackem Thornem a režisérem Johnem Tiffanym a vytvořili divadelní hru *Harry Potter a Prokleté dítě*. Hra se odehrává 17 let po událostech v *Relikvii smrti* a sleduje příběh syna Harryho a Ginny Potterových, Albuse Severuse a jeho přítele Scorpiuse Malfoye. Ve hře se ale setkáváme i se známými postavami, jako jsou Ron Weasley a Hermiona Grangerová a dozvídáme se, jak si počínají ve své dospělosti.⁶⁸

Rowlingová se také podílela na scénářích pro film *Fantastická zvířata a kde je najít* (2016) a jeho pokračování *Fantastická zvířata a kde je najít: Grindelwaldovy zločiny* (2018) a *Fantastická zvířata a kde je najít: Brumbálova tajemství* (2022). Tyto filmy jsou založeny na učebnici o fantastických tvorech, kterou napsal fiktivní autor Newt Scamander, a odehrávají se před událostmi knihy Harryho Pottera. Rowlingová napsala scénáře, které vyšly i knižně, pro všechny tři filmy a je také producentkou těchto filmů.

Rowlingová už více jak desetiletí nevydává jen literaturu pro děti spojenou s Harrym Potterem. V roce 2012 vyšel její první román pro dospělé *Prázdné místo*, který byl nyní přeložen do 44 jazyků a v roce 2015 byl upraven pro televizi BBC.⁶⁹

Rowlingová také píše kriminální romány pod pseudonymem Robert Galbraith, ve kterých vystupuje soukromý detektiv Cormoran Strike. První z nich, *Volání kukačky*, byl publikován s pozitivním ohlasem kritiky v roce 2013, zprvu aniž by byla známa skutečná totožnost jeho

⁶⁸ About. *J.K. Rowling* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.jkrowling.com/about/>

⁶⁹ About. *J.K. Rowling* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.jkrowling.com/about/>

autora. V roce 2014 následoval *Hedvábný červ*, *Kariéra zla* v roce 2015, *Ve službách zla* v roce 2016, *Smrtící bílá* v roce 2018, *Neklidná krev* v roce 2020 a *Ink Black Heart* v roce 2022.⁷⁰

V květnu 2020 vydala Rowlingová pohádkový příběh pro mladší děti, *Ickabog*, který vypráví o zemi jménem Přehršlánie. Její nejnovější román pro děti, *Vánoční prasátko*, je dobrodružný příběh o lásce chlapce k jeho nejcennější věci a o tom, jak daleko zajde, aby ji našel, který vydala v roce 2021.⁷¹

⁷⁰ About. *J.K. Rowling* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.jkrowling.com/about/>

⁷¹ About. *J.K. Rowling* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.jkrowling.com/about/>

3 Komparace reálného a fantazijního světa v románech J. K. Rowlingové o Harrym Potterovi

J. K. Rowlingová ve svých knihách o Harrym Potterovi vytvořila nový, složitý, propracovaný a komplexní svět kouzel a kouzelníků. Inspirací jí byla jak díla jiných autorů, tak náš reálný svět i její osobní život. Ve jejích dílech o mladém kouzelníkovi jsou schované odkazy a paralely na reálné události, osobnosti, společenské problémy i její osobní prožitky. V této kapitole se práce bude věnovat vybraným jevům, které Rowlingová promítla do své potterovské série.

3.1 Druhá světová válka

Paralela druhé světové války je jedna z těch nejzřejmějších a také těch, které Rowlingová přímo zamýšlela a otevřeně je přiznává. V jednom z rozhovorů odpovídala na otázku reportéra, jestli si užívá propojování kouzelnické a mudlovské historie, takto: „*Opravdu, ano, protože si myslím, že právě to dodává knihám na uvěřitelnosti. Myslím, že to je jeden z důvodů, proč si čtenáři mohou sami sebe tak snadno představit v kouzelnickém světě, protože vidí, jak je propojen s naším světem.*“⁷² Roku 2007 v jiném rozhovoru uvedla, že: „*Podobnosti mezi taktikami Smrtijedů a nacistů byly vědomé. Chtěla jsem, aby Harry odešel z našeho světa a našel úplně totožné problémy v tom kouzelnickém.*“⁷³

3.1.1 Lord Voldemort jako Adolf Hitler

Jako první se nabízí přirovnání lorda Voldemorta k Adolfu Hitlerovi. Voldemort v druhé polovině knižní série, po svém znovuzískání moci usiluje o zlikvidování nečistých a smíšených kouzelníků, podobně jako Adolf Hitler, který se snažil vyvraždit Židy. Voldemort svůj postoj v posledním dílu série *Harry Potter a relikvie smrti* vyjadřuje například takto: „*Paní profesorce nestačilo, že otravuje a špiní mysl kouzelnických dětí, a minulý týden napsala do Denního věštce článek, v němž zaníceně obhajovala práva mudlovských šmejdů. Podle jejího mínění je třeba, aby čarodějové takovéhle lupiče svých znalostí a kouzel přijali mezi sebe. Pokles počtu čistokrevných kouzelníků paní profesorka*

⁷² One-on-one interview with J.K. Rowling. *Accio Quote* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <http://www.accio-quote.org/articles/2005/0705-edinburgh-jones-official.html>

⁷³ When Rowling shocked the Potter fandom. Again. *The Times of India* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://timesofindia.indiatimes.com/life-style/books/features/when-rowling-shocked-the-potter-fandom-again-/articleshow/29950375.cms>

Burbageová označuje za maximálně pozitivní jev... takže podle toho, co napsala, bychom se všichni měli pářit s mudly... nebo nepochybně i s vlkodlaky...“⁷⁴

Pán zla kromě mudlů a mudlorozených kouzelníků pohrdá i jinými kouzelnickými menšinami jako jsou vlkodlaci, skřeti a domácí skřítkové. Podobně jako Voldemort o skřítcích, skřetech a vlkodlacích smýšlel Hitler o Romech, Židech, lidech s mentálním a tělesným handicapem, a proto je pronásledoval a spousta členů těchto menšin skončila v pracovních táborech.

„Samozřejmě, Voldemort se na schopnosti domácích skřítků díval jako na něco podřadného, co si vůbec nezaslouží jeho pozornost – úplně stejně jako všichni čistokrevní kouzelníci, kteří se k nim chovají jako ke zvířatům... V životě by ho nenapadlo, že mohou ovládat nějaká kouzla, kterých on sám není schopen.“⁷⁵

Voldemort je posedlý zachováním pouze čistokrevných kouzelníků, přestože on sám je smíšeného původu, stejně jako Adolf Hitler usiloval o čistotu árijské rasy v Německé a později Velkoněmecké říši, přestože on neměl árijské rysy ani původ a sám byl Rakušan.

„V tom je úplně stejný jako Voldemort. Matka z čistokrevného kouzelnického rodu a mudlovský otec... za příbuzenstvo z otcovy strany se oba styděli, v černé magii hledali prostředek, jak lidem kolem sebe nahánět strach, dali si působivá nová jména – lord Voldemort, princ dvojí krve... Jak je možné, že si Brumbál neuvědomil...?“⁷⁶

3.1.2 Albus Brumbál jako Winston Churchill

Další podobnost lze vidět v postavě Albusa Brumbála a britského politika a premiéra Spojeného království v době druhé světové války – Winstona Churchilla. Albus Brumbál je charakterizován jako moudrý, charismatický a silný vůdce, který se snaží chránit kouzelnický svět před nebezpečím. Podobně Winston Churchill byl moudrý, charismatický a silný vůdce, který vedl Spojené království v době druhé světové války. Oba muži se také vyznačovali výjimečným intelektem a schopností přemýšlet strategicky. Brumbál byl uznávaným kouzelníkem a velmi schopným profesorem, který byl schopen vymýšlet složité kouzelnické strategie, aby ochránil svět před Voldemortem a jeho stoupenci. Podobně Churchill byl skvělým řečníkem a diplomatem, který dokázal vytvářet strategie, aby zachránil Spojené království a jeho spojence před nacistickým Německem.

⁷⁴ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 18.

⁷⁵ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 169.

⁷⁶ ROWLING, J. K. *Harry Potter a princ dvojí krve*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 521.

Jistou podobnost lze spatřit především ve čtvrtém dílu *Harry Potter a Ohnivý pohár*, kde Brumbál po zabití studenta Cedrika Diggoryho lordem Voldemortem varuje studenty před návratem Voldemorta k moci, i když Ministerstvo kouzel takovou skutečnost popírá.

„*Cedrika Diggoryho zabil lord Voldemort. [...] Ministerstvo kouzel si nepřálo, abych vám to sdělil,“ pokračoval Brumbál. „Rodiče některých z vás možná vyleká, že jsem vám řekl pravdu – nechtějí totiž věřit, že se lord Voldemort vrátil, anebo se domnívají, že bych vám to říkat neměl, protože jste příliš mladí. Já jsem však přesvědčen, že lepší je říkat pravdu než lhát, a jakákoli snaha předstírat, že Cedric zahynul nešťastnou náhodou či kvůli nějaké chybě, které se dopustil on sám, znamená urážet jeho památku.“*⁷⁷ Churchill podobně varoval před blížícím se nebezpečím v podobě Hitlera a jeho rostoucí mocí a kritizoval Chamberlaina a jeho appeasement a stejně jako Brumbál kritizoval Ministerstvo kouzel za jeho zbabělost vidět realitu a podniknout kroky na zastavení Voldemorta.

Brumbál pokračuje v projevu následovně: „*Cílem turnaje tří kouzelnických škol bylo podpořit a prohloubit porozumění mezi kouzelníky. Vzhledem k tomu, že došlo k návratu lorda Voldemorta, jsou takové svazky ještě důležitější než dřív... Všichni, kdo jsou v této síni přítomni jako hosté, budou u nás kdykoli znovu vítáni, jestliže budou chtít přijet. Znovu vám všem opakuji – vzhledem k tomu, že se lord Voldemort vrátil, budeme silní jen tehdy, jestliže dokážeme být jednotní, a budeme slabí, jestliže se nedokážeme dohodnout. Lord Voldemort má obrovský dar rozsévat kolem sebe nesváry a nepřátelství. Můžeme tomu čelit jedině tím, že nás spojí stejně pevné pouto přátelství a důvěry. Rozdíly v řeči a ve zvyklostech neznamenaají vůbec nic, budeme-li mít stejné cíle a otevřená srdce.“*⁷⁸ Brumbálova slova nápadně připomínají Churchilův projev, který pronesl ve sněmovně 3. září 1939, v den, kdy Británie vstoupila do druhé světové války: „*V této vážné hodině je útechou vzpomenout si a pozastavit se nad naším opakovaným úsilím o mír. Všechno bylo nešťastné, ale všechno bylo věrné a upřímné. To má v současné době nejvyšší morální hodnotu – a nejen hodnotu morální, ale i praktickou – protože srdečná sounáležitost mnoha milionů mužů a žen, jejichž spolupráce je nepostradatelná a jejichž přátelství a bratrství jsou nepostradatelné, je jediným základem, na kterém lze vydržet a překonat zkoušky a soužení moderní války. Toto morální přesvědčení samo o sobě poskytuje tu*

⁷⁷ ROWLING, J. K. *Harry Potter a ohnivý pohár*. 3. vydání. Přeložil Vladimír MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 561.

⁷⁸ ROWLING, J. K. *Harry Potter a ohnivý pohár*. 3. vydání. Přeložil Vladimír MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 562.

stále ráznou odolnost, která obnovuje sílu a energii lidí v dlouhých, pochybných a temných dnech.“⁷⁹

Churchill tu stejně jako Brumbál nabádá k pospolitosti, spolupráci a spojení sil k překonání překážek a těžkostí. Je si vědom toho, že stojí na začátku války, že situace je kritická a že je před Velkou Británií dlouhá cesta, ale přesto povzbuzuje obyvatele své země k trpělivosti, odolnosti, pomoci a podpoře, kterou si mají navzájem poskytovat a dodává jim naději. Brumbál dělá to samé pro studenty Bradavic. Zdůrazňuje důležitost důvěry, porozumění a pouta přátelství a varuje před nesváry a nepřátelstvím, které Voldemort šíří.

3.1.3. Kornelius Popletal jako Neville Chamberlain

Naproti Brumbálovi, který se nebojí nazývat věci pravými jmény a považuje za nutné varovat veřejnost před hrozícím nebezpečím, stojí Popletal, který zastává post ministra kouzel až do své abdikace v pátém díle série *Harry Potter a Fénixův řád*. Předlohou pro něj byl předválečný britský premiér Neville Chamberlain, což Rowlingová potvrdila v rozhovoru pro španělský časopis v roce 2008: „*Mou předlohou světa po návratu Voldemorta byla přímo vláda Nevilla Chamberlaina ve Velké Británii během II. světové války, kdy se snažil minimalizovat hrozbu nacistického režimu pro politické pohodlí.*“⁸⁰

Oba muži byli zodpovědní za vedení svých zemí a museli se vypořádat s velkými hrozbami. Popletal čelil Voldemortovi, zatímco Chamberlain bojoval s Adolfem Hitlerem. Tyto hrozby představovaly mocné a nebezpečné zlo, které muselo být okamžitě a účinně řešeno, aby nedošlo ke katastrofě. Muselo se jednat rychle a rozhodně, protože zlo získávalo stále více síly. Nicméně oba politici selhali při zvládnání těchto situací, protože příliš zlehčovali a ignorovali problémy, což vedlo k tomu, že zlo získalo moc mnohem rychleji.

Chamberlain byl silný zastánce appeasementu, který se domníval, že diplomatickým úsilím lze zabránit válečnému konfliktu s Hitlerem. Nicméně Hitlerova agresivita byla zjevná a po nějaké době bylo jasné, že se neuspokojí pouze s anexí pohraničních území. Mnoho lidí Chamberlaina varovalo, že Hitler představuje velkou hrozbu a že by měl být konfrontován tvrdšími opatřeními. Chamberlain se však snažil za každou cenu vyhnout další válce a jeho nečinnost paradoxně umožnila Hitlerovi získat ještě více vlivu.

Kornelius Popletal byl po dlouhou dobu ministrem kouzel v časech, kdy vládl mír a prosperita. Avšak poté, co se lord Voldemort v roce vrátil v plné síle během událostí v *Ohnivém*

⁷⁹ War Speech. In: *Internation Churchill Society* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://winstonchurchill.org/resources/speeches/1939-in-the-wings/war-speech/>

⁸⁰ J. K. Rowling Discusses Inspiration for Minister of Magic and More in New Interview. *The-Leaky-Cauldron.org* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.the-leaky-cauldron.org/2008/02/04/j-k-rowling-discusses-inspiration-for-minister-of-magic-and-more-in-new-interview/>

poháru, začal Albus Brumbál naléhat na Popletala, aby podnikl opatření, která by zabránily vzestupu Voldemorta. Popletal však odmítal věřit, že se Voldemort skutečně vrátil. „Lord Voldemort mu ovšem příkazy opravdu dával, Korneliusi,“ řekl Brumbál. „Smrt těch lidí byla jen okrajovou součástí jeho plánu, který mu měl vrátit všechny síly, a ten plán mu vyšel. Voldemort získal své tělo zpátky.“ Popletal se zatvářil, jako kdyby dostal ránu do obličeje. Zmateně zamrkal a zíral na Brumbála tak vyjeveně, jako by nemohl uvěřit tomu, co právě slyšel.“⁸¹

Ta představa, že se lord Voldemort vrátil ho tak děsila, že se rozhodl umlčet každého, kdo by veřejně prohlašoval opak, což je pak zřejmé na začátku páté knihy *Harry Potter a Fénixův řád*. „Popletal totiž evidentně obíhal celé ministerstvo a kontroloval, jestli někdo neudrhuje nějaké styky s Brumbálem.“⁸²

Popletal začal věci bagatelizovat, zlehčovat a nebrat varování svých spojenců vážně. Přehlížel varování, aby mohl pohodlně setrvávat ve své funkci. „Protože kdyby si přiznal, že se Voldemort vrátil, znamenalo by to řešit problémy, s jakými se ministerstvo nemuselo potýkat téměř čtrnáct let,“ vysvětloval trpce Sirius. „Popletal se prostě nedokáže přimět, aby jim čelil. Mnohem pohodlnější je přece sám sebe přesvědčit, že Brumbál lže, aby podryl jeho autoritu.“⁸³

Důsledkem byly bolestivé události, které se odehrály v pátém díle potterovské ságy, *Fénixův řád*. „Před několika minutami jste ale na vlastní oči viděl jasný důkaz, že to, co vám už celý rok říkám, je pravda. Lord Voldemort se vrátil, vy se už dvanáct měsíců honíte za nesprávnou obětí a je načase, abyste konečně přišel k rozumu!“ „Já ne – totiž...“ koktal Popletal a rozhlížel se kolem sebe, jako by doufal, že uvidí někoho, kdo mu poradí, jak si má počínat.“⁸⁴

Popletal nakonec stejně jako Chamberlain uvolnil místo silnějšímu vůdci, který byl pro danou situaci vhodnější volbou, což byl v případě Chamberlaina Winston Churchill a v případě Popletala Rufus Brousek. „Pane profesore, četl jsem v Denním věštci, že Popletala sesadili...“ „Je to tak,“ potvrdil Brumbál, který právě zabočil do příkré postranní uličky. „Nepochybně jsi také četl, že ho ve funkci ministra nahradil Rufus Brousek, bývalý vedoucí oddělení bystrozorů.“ „A ten... myslíte, že z něj bude dobrý ministr?“ otázal se Harry. „Zajímavá otázka,“ zamyslel

⁸¹ ROWLING, J. K. *Harry Potter a ohnivý pohár*. 3. vydání. Přeložil Vladimír MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 546.

⁸² ROWLING, J. K. *Harry Potter a Fénixův řád*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 72.

⁸³ ROWLING, J. K. *Harry Potter a Fénixův řád*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 92.

⁸⁴ ROWLING, J. K. *Harry Potter a Fénixův řád*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 749.

se Brumbál. „Nepochybně je schopný. Je energičtější a průbojnější osobnost, než byl Kornelius.“⁸⁵

3.1.4 Propaganda a cenzura

V období před druhou světovou válkou i při ní byly informace, které se zveřejňovaly v novinách a rádiu manipulovány, aby se přizpůsobily požadavkům vlády. Tím pádem byla veřejnost uváděna v omyl a měla málo informací o situaci v zemi, čímž byla ovlivňována. Běžně byli publikovány články zaměřené proti Židům. Cílem propagandy bylo směřovat společnost k odsunutí Židů. Podobně probíhala cenzura v kouzelnických médiích. „Denní věštec o jeho smrti ani o tom, že by se našlo jeho tělo, nenapsal jediné slovo,“ pokračoval Bill. „To ale ještě nic neznamená. Věštec poslední dobou mlčí o spoustě věcí.“⁸⁶

Byly prováděny pečlivé kontroly a úpravy časopisů. Redaktoři byli nacisty tlačeni k tomu, aby psali ve prospěch jejich propagandy a ze strany nacistů probíhala přísná cenzura ohledně informací, které se do novin směly psát. Publikovat mohli pouze novináři, kteří spolupracovali s nacistickým režimem ať už to dělali dobrovolně, nebo k tomu byli donuceni. „Na titulní straně Jinotaje uviděl svoji fotografii opatřenou upozorněním *Nežádoucí č.1 a pod ní titulek s vypsanou odměnou*. „Jinotaj nabral nový kurz, co?“[...] „Unesli moji Lenku,“ zašeptal. „Kvůli tomu, co jsem psal. Unesli moji Lenku a já nevím, kde je, co s ní udělali. Snad by mi ji ale vrátili, kdybych – kdybych – „,-jim vydal Harryho?“ dořekla za něj Hermiona.“⁸⁷

V roce 1935 začaly evropské země vysílat rozhlasové pořady. Rozhlas hrál během druhé světové války klíčovou roli v boji proti propagandě. Mnoho zemí v té době mělo státní rozhlasové stanice, které byly používány k šíření propagandy a vytváření politické nálady mezi obyvatelstvem. Jedním z nejdůležitějších způsobů, jakým rozhlas bojoval proti propagandě, bylo vysílání vlastních zpravodajských programů a komentářů, které prezentovaly objektivní a vyvážený pohled na válečné události. Tyto programy byly často založeny na důkladném ověřování faktů a poskytovaly alternativu k propagandě šířené nepřátelskými státy.

„Existuje jedna jediná stanice,“ vysvětloval šeptem Harrymu, „která informuje o tom, co se děje doopravdy. Všechny ostatní jsou na straně Ty-víš-koho a papouškují jen to, co jim nadiktuje ministerstvo, ale tahle jedna... Jen počkej, až si ji poslechneš, je fakt skvělá. Až na to, že nemůžou vysílat každý večer, musejí se věčně stěhovat z místa na místo, aby na ně nepřišli a

⁸⁵ ROWLING, J. K. *Harry Potter a princ dvojí krve*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 56.

⁸⁶ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 82

⁸⁷ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 356.

nesebrali je, a taky potřebuješ heslo, aby sis je mohl naladit...problém je, že jsem poslední zprávy zmeškal... “⁸⁸

3.1.5 Antisemitismus

Nacisté si vedli záznamy o Židech během druhé světové války, a to zejména v nacistické Třetí říši a v okupovaných zemích. Tyto záznamy byly vedeny jak centrálně, tak lokálně, a sloužily k identifikaci a deportaci Židů do ghatt, koncentračních a vyhlazovacích táborů. „*Ministerstvo kouzel zpracovává statistický přehled takzvaných mudláků, jehož účelem je lepší pochopení způsobu, jakým se dostali k ovládnutí kouzelnických tajemství.*“⁸⁹

Norimberské zákony byly série rasových zákonů, které byly přijaty nacistickým Německem v září 1935. Tyto zákony definovaly Židy jako rasovou menšinu a zrušily některá jejich občanská práva. Například právo volit a být volen do veřejných funkcí, stejně jako právo na manželství s osobou německého původu. Dalšími důležitým bodem Norimberských zákonů byl zákaz rasového míšení. Tyto zákony rovněž stanovily, že německá krev je chráněna a Židé nesmějí být pokládáni za německé občany. Norimberské zákony byly přijaty jako součást nacistické politiky čistoty rasy, která měla za cíl vyčistit německou společnost od "nečistých" ras.

*„Všichni čarodějové z mudlovských rodin už jsou vyšetřováni. [...] V každém případě platí, že nemůžeš-li dokázat, že máš alespoň jednoho blízkého kouzelnického příbuzného, jsi dnes oficiálně prohlášen za mudlu, který své kouzelnické schopnosti získal nezákonně, a musíš být příslušně potrestán.“*⁹⁰

Hitlerovo "konečné řešení židovské otázky" byl plán na vyhlazení židovského obyvatelstva z Evropy během druhé světové války. Tento plán byl součástí nacistické ideologie, která se snažila dosáhnout rasové čistoty a nadvlády "árijské rasy". Plán se skládal z několika fází, včetně deportací a koncentračních táborů, kde byli Židé shromažďováni, aby byli později systematicky zabiti. Kromě Židů byli cílem také další "nepřátelé státu", jako byli Romové, komunisté, homosexuálové a další skupiny. V roce 1941 bylo rozhodnuto o "konečném řešení" a začalo se s hromadnými vraždami v ghettech, zejména v Polsku, ale později se rozšířilo i do dalších částí Evropy. Nejznámějšími prostředky byly plynové komory a masové popravy.

⁸⁸ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s.335.

⁸⁹ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 180–181.

⁹⁰ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 181.

„Věnujme prosím chvíličku oznámení těch úmrtí, která nestála za zmínku Rozhlasové radě začarovaného zpravodajství ani Dennímu věštci. S nesmírnou lítostí jsme nuceni vás, svoje posluchače, informovat, že byli zavražděni Ted Tonks a Dirk Cresswell. [...] Zabit byl také skřet Gornuk [...] Ve stejnou dobu byla v Gaddley nalezena ve vlastním domě mrtvá pětičlenná mudlovská rodina. Mudlovské úřady tuto tragédii připisují úniku plynu, členové Fénixova řádu mě však informovali, že příčinou jejich smrti byla vražedná kletba! Další důkaz – jako bychom ještě nějaký potřebovali – že masakrování mudlů se v novém režimu pomalu stává běžným rekreačním sportem.“⁹¹

Během 2. světové války se nacistický režim intenzivně snažil ovlivňovat a propagovat antisemitskou ideologii i mezi dětmi a mládeží, zejména ve školách. Židé byli vyloučeni ze všech aspektů společnosti, včetně školství, a byli prezentováni jako nepřátelé národa, kteří škodí Německu a zaslouží si být vyloučeni. Propaganda proti Židům byla součástí oficiálních vzdělávacích programů a byla součástí každodenních životů německých dětí ve všech školních předmětech. Například, žáci měli číst učebnice plné antisemitských příběhů, poslouchat školní přednášky, které prezentovaly Židy jako „podlidi“. Nacistická vláda také podporovala organizace jako Hitlerjugend, které vštěpovaly mládeži nacistickou ideologii.

„Aleksa, Amycusova sestra, přednáší studium mudlů, to je teď povinný předmět pro všechny. Všichni musíme poslouchat, jak nám vysvětluje, že mudlové jsou jako zvěř, pitomí a špinaví, že zahnali kouzelníky do skrýší, protože se na nich dopouštěli nejrůznějšího násilí, a že je třeba obnovit přirozený řád věcí.“⁹²

⁹¹ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s.372.

⁹² ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 480.

3.2 Deprese

J.K. Rowlingová již mnohokrát hovořila o své vlastní zkušenosti s depresí a o tom, jak se tato zkušenost odráží v její tvorbě. Deprese je mentální porucha charakterizovaná sníženou úrovní prožívání, pokleslými náladami, ztrátou zájmu o aktivity a poruchou spánku, která může vést k závažným problémům, jako je sebevražedné chování.⁹³

Deprese je často spojována se ztrátou naděje a silou v boji proti životním výzvám, což je téma, které je velmi silně přítomné v knihách o Harrym Potterovi. Například v první knize, *Harry Potter a Kámen mudrců*, Harry trpí osamělostí a pocitem, že mu nikdo nerozumí, když se snaží vyrovnat se se smrtí svých rodičů. Tyto pocity jsou pro Rowlingovou osobně velmi známé, protože sama přišla o matku, když jí bylo 25 let.

„Mami?“ oslovil je šepem. „Tati?“ Jenom se na něj dívali a usmívali se. Harry si postupně prohlédl i obličeje všech ostatních v zrcadle a uviděl další zelené oči, stejné jako měl on sám, další nosy jako jeho vlastní, a dokonce i drobného staříka, který jako by měl stejně vyčnělá kolena jako on – toho večera Harry poprvé v životě spatřil svou rodinu. Všichni Potterovi se usmívali a mávali na něj, a on na ně hleděl dychtivým pohledem, s rukama přitisknutýma na sklo zrcadla, jako by doufal, že se propadne na opačnou stranu a bude se jich moci dotknout. Cítil v sobě něco nevýslovně palčivého, napůl radost a napůl hluboký smutek.⁹⁴

Harry prochází hlubokou ztrátou znovu na konci pátého dílu potom, co je zabit jeho kmostr, kterého vnímal jako posledního žijícího člena své rodiny. Harry bojuje s pocitem hlubokého vzteku, silného žalu a umrtvující apatie.

„A přece, když tu tak seděl na břehu jezera a cítil, jak ho táhne k zemi strašlivá tíha smutku, nedokázal v sobě v tuto chvíli, kdy byla Siriusova ztráta v jeho nitru ještě tak syrová a čerstvá, zburcovat žádný zvláštní pocit strachu. Svítlo slunce, všude bylo plno rozesmátých lidí, a přestože on sám se od nich cítil stejně vzdálen, jako by patřil k nějaké jiné rase. Dlouhou dobu jen nehybně seděl, díval se na vodu, pokoušel se nemyslet na svého kmotra a nevzpomínat, že právě tady, přímo na protějším břehu, se Sirius kdysi zhroutil k zemi, když se pokoušel čelit stovec mozkomorů... Teprve když slunce zapadlo, uvědomil si, že je mu zima. Vstal a vrátil se do hradu; cestou si otíral obličej rukávem.“⁹⁵

Jedním z nejzřetelnějších příkladů vlivu autorčiny zkušenosti s depresí na její díla je postava mozkomora, bytosti, která je přímo ztělesnění deprese. Mozkomor odebírá lidem

⁹³ Deprese. Vipfarm [online]. [cit. 2023-04-02]. Dostupné z: <https://vipfarm.cz/deprese>

⁹⁴ ROWLING, J. K. *Harry Potter a kámen mudrců*. 3.vydání. Přeložil Vladimír MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 194.

⁹⁵ ROWLING, J. K. *Harry Potter a Fénixův řád*. 3.vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 783-784.

radost, naději a životní energii, což jsou přesně ty symptomy, které jedinci trpící depresí mohou zažívat.⁹⁶

„Mozkomorové patří k nejohavnějším tvorům, jací kdy kráčeli po povrchu této země. Zamořují svou přítomností nejtemnější a nejšpinavější skrýše, libují si v rozkladu a zoufalství, ze vzduchu kolem sebe vysávají mír, naději a štěstí. Dokonce i mudlové cítí jejich přítomnost, přestože je nejsou schopni vidět. Dostaneš-li se k některému mozkomorovi příliš blízko, vysaje z tebe každý příjemný pocit, každou šťastnou vzpomínku.“⁹⁷

Jako lék na blízkost mozkomorů kouzelníci používají čokoládu, která zmírňuje dopad jejich hrůzné moci a instantně zlepší aktuální stav. Stejně tak může čokoláda, která má podle některých výzkumů antidepresivní účinky, pomoci při depresi.

Profesor Lupin lámal na kousky obrovskou tabulku čokolády. „Tady máš,“ obrátil se k Harrymu a podal mu obzvláště velký kus. „Sněž to, udělá ti to dobře.“⁹⁸

Kouzelníci bojují s mozkomory Patronovým zaklínadlem, které je vyvoláno pomocí nešťastnější vzpomínky, která vytvoří pomyslný štít, který je před mozkomory ochrání. I při zápasu s depresí může udržení si nějaké pozitivní myšlenky či motivace být velmi důležité a nápomocné.

„Patron je něco jako pozitivní síla,“ pokračoval profesor Lupin, „promítá se do něj všechno, z čeho mozkomor čerpá svou energii – naděje, štěstí, touha přežít – na rozdíl od skutečných lidí však Patron nepropadá nikdy zoufalství, takže mu mozkomorové nemohou ublížit.“⁹⁹

Dalším z příkladů, jak Rowlingová promítla svou depresi do svých děl, je postava Siriuse Blacka v knize *Harry Potter a Fénixův řád*. Sirius Black je postava s komplikovaným a bolestným osudem, která trpí pocitem neužitečnosti a odcizení. Po nešťastném incidentu, kdy byl obviněn z vraždy, strávil mnoho let v Azkabanu, vězení pro nejnebezpečnější kouzelníky, kde zažíval nelidské podmínky a byl vystaven dlouholetému vlivu mozkomorů, který mu téměř znemožnil návrat do běžného života a navždy ho poznamenal. Po propuštění z vězení byl zasažen pocitem odtržení od okolního světa a svých blízkých, protože musel zůstat ukrytý a

⁹⁶ COLBERT, David. *Kouzelný svět Harryho Pottera*. 2. vydání. Praha: Albatros, 2006, s. 103.

⁹⁷ ROWLING, J. K. *Harry Potter a vězeň z Azkabanu*. 3.vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 202.

⁹⁸ ROWLING, J. K. *Harry Potter a vězeň z Azkabanu*. 3.vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 95.

⁹⁹ ROWLING, J. K. *Harry Potter a vězeň z Azkabanu*. 3.vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 261.

jeho blízcí nedokázali plně pochopit, co všechno si musel prožít. Dalo by se tedy říci, že i Sirius Black zažíval depresivní stavy.

„Tak jak sis užil léta?“ „Nestálo to za nic,“ zabručel Harry. Siriusovou tváří poprvé přelétlo cosi jako úsměv. „Osobně nechápu, na co si stěžuješ.“ „Cože?“ vyjekl nevěřičně Harry. „Já za svou osobu bych nějaký ten útok mozkomorů uvítal. Kdybych musel na život a na smrt bojovat o svou duši, byla by to příjemná změna v téhle jednotvárnosti. Myslíš si, kdovíjak jsi na tom nebyl mizerně, ale aspoň jsi mohl vypadnout z domu, protáhnout si nohy, zamíchat se do nějaké té pranice... Já už měsíc trčím tady v domě.“ „A proč?“ zeptal se zamračeně Harry. „Protože Ministerstvo kouzel po mně pořád pase a Voldemort ted' už určitě ví, že jsem zvěromág. Červíček mu to nepochybně pověděl, takže moje slavná proměna je mi k ničemu. Nemůžu pro Fénixův rád udělat nic zvláštního... aspoň podle Brumbála ne.“¹⁰⁰

3.3 Diskriminace

V dílech o Harrym Potterovi se autorka často věnuje otázce diskriminace a nerovnosti. Jedním z nejvýraznějších prvků, které ukazují diskriminaci v *Harrym Potterovi*, je dělení kouzelnického světa na mudly a kouzelníky. Mudlové jsou vnímáni jako osoby s nižší hodnotou, které jsou omezené svými schopnostmi a které nemají přístup k magii. Tento postoj k mudlům je zastáván mnoha kouzelníky, kteří se považují za nadřazené a pohrdají mudly.

„Jak je možné, že mudlové ten autobus neslyší?“ podivil se Harry. „Šim tě, mudlové!“ řekl pohrdavě Stan. „Dyť neuměj kloudně poslouchat, hele. Neuměj ani kloudně koukat. Nikdy si ničeho nevšimnou, ani omylem.“¹⁰¹

Dalším prvkem, který ukazuje diskriminaci v dílech o Harrym Potterovi, je konflikt mezi kouzelnickými skupinami. V kouzelnickém světě existují některé skupiny, které jsou diskriminovány kvůli svému původu nebo schopnostem. Například čistokrevní kouzelníci se považují za nadřazené a odmítají spojovat se s kouzelníky, kteří mají mudlovské kořeny nebo nejsou schopni vykonávat určité druhy magie.

„Ale patřili k našim, že ano?“ „Jestli myslíš tohleto, moje matka byla čarodějka a otec kouzelník.“ „Já si totiž myslím, že ty ostatní by vůbec neměli brát, co říkáš? Prostě nejsou jako my, nevychovali je, aby znali naše způsoby. Představ si, že někteří o Bradavicích nikdy ani

¹⁰⁰ ROWLING, J. K. *Harry Potter a Fénixův rád*. 3. vydání tohoto souboru. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 82.

¹⁰¹ ROWLING, J. K. *Harry Potter a vězeň z Azkabanu*. 3. vydání tohoto souboru. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 31.

neslyšeli, dokud nedostali ten dopis. Myslím, že by se mělo zůstat jen u starých kouzelnických rodin [...].“¹⁰²

Dále se diskriminace týká také domácích skřítků, skřetů, kentaurů a obrů. Tyto postavy jsou často diskriminovány kvůli svému původu či nelichotivému vzhledu a jsou čaroději a čarodějkami považovány za méněcenné.

*„Ale ano, přesně o to tady jde! Čím dál stoupá moc Pána smrti, tím víc se upevňuje nadřazené postavení vaší rasy nad tou mojí! Gringottovi se museli podvolit kouzelnické nadvládě, domácí skřítkové jsou masakrováni, a kdo z držitelů hůlek proti tomu protestuje?“*¹⁰³

Domácí skřítkové jsou často vnímáni jako druh otroků, kteří slouží kouzelníkům a čarodějům bez jakéhokoliv uznání nebo odměny. Hermione Grangerová se snaží bojovat za práva domácích skřítků a usiluje o zrušení jejich otroctví v čarodějnické společnosti, ale setkává se s výraznou opozicí ze strany mnoha lidí, kteří se domácích skřítků a jejich služby nechtějí vzdát.

*„Řeknu vám, že s domácími skřítky se zachází opravdu hrozně!“ prohlásila Hermione pobouřeně. „Jako kdyby byli úplní otroci! Předtím ji ten pan Skrk přinutil, aby na stadionu vystoupila až do té nejvyšší lóže, i když má z výšek hrůzu, a očaroval ji tak, že nedokáže pořádně utíkat, když někdo kolem boří stany! Proč s tím nikdo nic neudělá?“ „Protože skřítkům to tak vyhovuje, copak to nechápeš?“ namítl Ron. „Slyšela jsi, co malá Winky říkala na stadionu: Domácí skřítkové nejsou od toho, aby si užívali legrace... Ji totiž těší, když ji někdo od rána do večera poroučí...“ „Právě takoví, jako jsi ty, Rone,“ rozdurdila se Hermione, „udržují při životě prohnilé a nespravedlivé pořádky jen proto, že jsou příliš líní, než aby...“*¹⁰⁴

Skřeti jsou také diskriminováni kvůli svému vzhledu a považováni za nebezpečné a zlé. V dílech o Harrym Potterovi jsou skřeti často zobrazováni jako podvodníci a zloději, kteří se snaží získat co nejvíce peněz a majetku. Tento stereotypní pohled na skřety ale vede k diskriminaci a nespravedlivému zacházení s touto skupinou postav.¹⁰⁵

„Právo nosit hůlku,“ vysvětloval tiše Griphook, „je už odedávna předmětem sporu mezi kouzelníky a skřety.“ „Skřetové přece umějí kouzlit i bez hůlek,“ namítl Ron. „To není

¹⁰² ROWLING, J. K. *Harry Potter a kámen mudrců*. 3. vydání tohoto souboru. Přeložil Vladimír MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 78.

¹⁰³ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání tohoto souboru. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 412.

¹⁰⁴ ROWLING, J. K. *Harry Potter a ohnivý pohár*. 3. vydání tohoto souboru. Přeložil Vladimír MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 102-103.

¹⁰⁵ COLBERT, David. *Kouzelný svět Harryho Pottera*. 2. vydání. Praha: Albatros, 2006, s. 135.

*podstatné! Kouzelníci se odmítají s ostatními kouzelnými tvory podělit o tajemství hůlkové magie a upírají nám tak možnost dalšího posílení našich schopností!*¹⁰⁶

Kentauroi, jako mystická a tajemná stvoření, která žijí v Zakázaném lese, jsou v knihách o Harrym Potterovi diskriminováni kvůli svému původu a odlišné kultuře, která se liší od kultury čarodějů a čarodějek a nedostává se jim stejných práv a možností jako kouzelnickému obyvatelstvu. Jsou považováni za divoké a nekontrolovatelné stvůry, které nejsou schopny žít v souladu s čarodějnickou společností. Diskriminování kentaurů v dílech o Harrym Potterovi demonstruje důležitost respektování odlišností mezi lidmi a boj proti předsudkům a stereotypům, které vedou k nespravedlivému zacházení s jednotlivci a skupinami.

*„Ve vyhlášce číslo patnáct B se jasně uvádí, že jakékoli napadení kouzelným tvorem, jehož inteligence je klasifikována jako téměř lidská a který je tudíž zodpovědný za své jednání—
“ „Téměř lidská inteligence?“ zopakoval po ní Magorian, zatímco Bane s několika dalšími kentaury vztekle zaryčel a zadupal. „Něco takového považujeme za obrovskou urážku, človíčku! Naše inteligence je díky bohu mnohem vyšší než vaše!“ „Co pohledáváte v našem lese?“ ...
„Komu teď patří tenhle les, človíčku?“ zahřměl Bane. „Jste špinaví kříženci!“ vrískala Umbridgeová a rukama si stále urputně kryla hlavu. „Vy hnusná zvířata! Neovladatelné potvory!“¹⁰⁷*

Obrům se v potterovské sérii dostává méně pozornosti, ale i oni jsou diskriminováni kvůli svému původu a vzhledu. Obrům se často přisuzují negativní vlastnosti, jako je násilnost a nekontrolovatelnost, a jsou považováni za nebezpečné. Kouzelníci je natolik utlačovali, až je zahnali do hor, kde žijí na malém prostoru různé kmeny, které se navzájem nesnesou. Bradavický hajný Hagrid je v pátém díle *Harry Potter a Fénixův řád* vyhledává, aby s nimi vyjednával a zajistil Brumbálovi jejich spojenectví v blížící se kouzelnické válce.¹⁰⁸

„Zbejvá jich nanejvýš vosumdesát, a to jich bývalo všude plno, určitě nejmíň sto různých kmenů po celém světě. Jenže voni už hrozně dávno vymíraj. Pár jich samozřejmě zabili i čarodějové, většinou se ale vyvraždili mezi sebou navzájem a dneska vymíraj ještě mnohem rychlejc než dřív. Nejsou stavěný na to, aby žili takle namačkaný pohromadě. Brumbál tvrdí, že je to naše chyba, to prej čarodějové je přinutili, aby vodesli a usadili se v takový dálce vod nás, a protože neměli na vybranou, museli se kvůli vlastní vobraně všechny spojit.“¹⁰⁹

¹⁰⁶ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 412.

¹⁰⁷ ROWLING, J. K. *Harry Potter a Fénixův řád*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 693.

¹⁰⁸ COLBERT, David. *Kouzelný svět Harryho Pottera*. 2. vydání. Praha: Albatros, 2006, s. 111.

¹⁰⁹ ROWLING, J. K. *Harry Potter a Fénixův řád*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 396.

Remus Lupin jako postava v dílech o Harrym Potterovi je paralelou pro lidi s různými druhy chronických onemocnění jako například AIDS. Lupin trpí lykantropií, což znamená, že se během úplňku proměňuje ve vlkodlaka, což je stav, kdy se nemůže ovládat a je nebezpečný sobě, a hlavně svému okolí. Postava Lupina ukazuje, jak mohou lidé s chronickým onemocněním čelit diskriminaci a stigma ze strany ostatních. V dílech o Harrym Potterovi je Lupin často vylučován a diskriminován kvůli svému stavu, a přestože je nadprůměrně inteligentní, schopný, loajální a prospěšný společnosti, velmi těžce hledá zaměstnání.

„*Brumbál vás zaměstnal, ačkoli věděl, že jste vlkodlak?*“ zajíkl se Ron. „*Copak se zbláznil?*“ „*Někteří členové sboru se na to tak dívali,*“ připustil Lupin. „*Musel vynaložit obrovské úsilí, aby jisté učitele a učitelky přesvědčil, že není důvod mi nedůvěřovat...*“¹¹⁰

Jeho příběh tak ukazuje, jak diskriminace a stigma mohou být pro jedince trpící chronickými onemocněními devastující.

„*Zítřka touhle dobou se sem začnou slétat sovy od rodičů, Harry – budou protestovat proti tomu, aby jejich děti učil vlkodlak...*“¹¹¹

3.4 Křesťanství

J.K. Rowlingová se považuje za křesťanku. Jako malá chodila s rodiči do anglikánské církve a nyní je členkou Skotské církve. V jednom z rozhovorů řekla: *"Věřím v Boha, ne v magii."*¹¹² Autorka uvedla, že v minulosti vždy odkláněla otázky na toto téma, aby neprozradila směr, kterým se knihy ubíraly, protože na konci posledního dílu její série o Harrym Potterovi jsou konkrétní odkazy na křesťanství a témata života po smrti a vzkříšení.¹¹³ *"Pro mě byly náboženské paralely vždy zřejmé,"*¹¹⁴ prohlásila Rowlingová.

V příběhu Harryho Pottera existují paralely s Ježíšovým životem, z nichž je nejvýraznější Harryho smrt a následné vzkříšení na konci celé série. Oba jsou předurčení ke splnění určitého poslání a musí se postavit proti zlu a temnotě. Oba také prokazují odvahu,

¹¹⁰ ROWLING, J. K. *Harry Potter a vězeň z Azkabanu*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 306.

¹¹¹ ROWLING, J. K. *Harry Potter a vězeň z Azkabanu*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 372.

¹¹² Srov. KLIMEK, Daniel. J. K. Rowling "I believe in God not Magic" and the Unknown Faith of the Famous. Ministry Values.com [online]. 2010 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z:

http://www.ministryvalues.com/index.php?option=com_content&task=view&id=1203&Item%20id=125

¹¹³ PETRE, Jonathan. J K Rowling: 'Christianity inspired Harry Potter'. In: *The Telegraph* [online]. 2007 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/culture/books/fictionreviews/3668658/J-K-Rowling-Christianity-inspired-Harry-Potter.html>

¹¹⁴ PETRE, Jonathan. J K Rowling: 'Christianity inspired Harry Potter'. In: *The Telegraph* [online]. 2007 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/culture/books/fictionreviews/3668658/J-K-Rowling-Christianity-inspired-Harry-Potter.html>

obětavost a laskavost k druhým. Harry Potter je ochoten obětovat svůj život za ostatní a Ježíš Kristus se obětoval na kříži za hříchy lidstva.

„Dnes v noci už nikoho nezabiješ,“ ubezpečil ho Harry, když kolem sebe kroužili a hleděli si do očí, zelené do rudých a naopak. „Už nikdy nikoho nezabiješ. Copak jsi to ještě nepochopil? Byl jsem ochoten zemřít, abych ti zabránil těmhle lidem ublížit...“ „Ale neudělals to!“ „Měl jsem to v úmyslu, a právě to rozhodlo. Udělal jsem totéž, co udělala moje matka. Ti lidé jsou před tebou v bezpečí. Nevšiml sis snad, že žádné z kouzel, která proti nim vrháš, nemá trvalý účinek? Nemůžeš je mučit. Nemůžeš se jich dotknout. Jenže ty se ze svých chyb neumíš poučit, Raddle, nemám pravdu?“¹¹⁵

Přestože jsou mezi Harrym a Ježíšem zřejmé rozdíly, například Harry není dokonalý a jejich poslání jsou odlišná, lze nalézt paralelu v jejich obětech. Za prvé, jak Harry, tak Ježíš se obětovali nejen pro své přátele, ale i pro definitivní porážku zla obecně. Dále lze spatřit paralelu v dobrovolnosti jejich obětí. Oba měli možnost si svůj život ponechat, ale viděli svou smrt jako jedinou cestu k porážení zla.¹¹⁶

V těch četných případech, kdy se domníval, že už je na prahu smrti, a nakonec přece jen unikl, nikdy o samotném umírání nepřemýšlel, vůle k životu byla vždy mnohem silnější než jeho strach ze smrti. A přece ho nyní ani nenapadlo, že by se mohl pokusit o útěk a někde se před Voldemortem skrýt. Bylo po všem, dobře si to uvědomoval a zbývalo mu už jen to udělat: zemřít.¹¹⁷

Oba si byli vědomi toho, že kdyby se rozhodli nezemřít, zradili by tím své poslání. Nakonec, oba umírají bezbranní a osamocení, obklopeni nepřáteli.

„Nezahlédl však nikoho z těch, které miloval, Hermionu, Rona, Ginny a ani nikoho dalšího z Weasleyových. Ani Lenka tu nikde nebyla. Napadlo ho, že by se vzdal všeho zbývajícího času za poslední pohled na ně. Našel by pak ale v sobě sílu od nich odtrhnout oči? Takhle to je lepší.“¹¹⁸

Další podobností s křesťanskou filozofií je motiv viteálů, které odpovídají smrtelným neboli také těžkým hříchům. Viteál většinou bývá předmět, do kterého jeho tvůrce pomocí černé magie ukryl kus své duše. Aby mohla být duše vůbec rozdělena, musí být tvůrcem

¹¹⁵ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 612.

¹¹⁶ *Harry Potter and the Art of Theology 1: (A Theological Perspective on J. K. Rowling's novels - Part One: Healing, Grace and Original Sin)* [online]. [cit. 2023-04-02]. Dostupné z: <https://www.uibk.ac.at/theol/leseraum/texte/481.html>

¹¹⁷ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 575.

¹¹⁸ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 578.

spáchán nějaký velmi špatný čin, například vražda. Římskokatolická církev rozeznává dva typy hříchů – všední a smrtelný. Ten smrtelný je definovaný jako takový hřích, který „ničí v srdci člověka lásku těžkým porušením Božího zákona.“¹¹⁹ Smrtelné hříchy jsou srovnatelné s těžkými zločiny jako je vražda nebo znásilnění. Takový hřích podle katolického učení přeruší vztah s Bohem a uvrhne duši do pekla. Jediným vykoupením je řádné pokání. Podobně lze dosáhnout i znovusjednocení duše, která byla rozdělena vytvořením viteálu.

„*Neexistuje nějaký způsob, jak se zase dát dohromady?*“ vyzvídal Ron. „*Existuje,*“ přikývla Hermiona s neveselým úsměvem, „*byl by ale strašlivě bolestivý.*“ „*Proč? Jak toho lze dosáhnout?*“ zeptal se Harry. „*Účinnou lítostí,*“ odpověděla Hermiona.¹²⁰

Poslední paralelou je had. V křesťanské nauce bývá had často spojován s ďáblem. V zahradě Eden žili Adam a Eva v ráji, dokud je had, který je ďáblovým vyslancem, nepřiměl, aby jedli ovoce ze stromu poznání. V důsledku toho byli vyhnáni ze zahrady, a nakonec zažili duchovní i fyzickou smrt.¹²¹ Lord Voldemort má také hada jménem Nagini, který plní jeho příkazy, podobně jako to had v rajské zahradě dělal pro ďábla. Harry Potter má také schopnost rozumět hadí řeči a také s hady mluvit. Lord Voldemort je často k hadu připodobňován jak vzhledem, tak svými pohyby. Má-li být lord Voldemort postava podobná ďáblu a Harry má být považován za postavu podobnou Kristu, pak Harryho schopnost mluvit s hady a lordem Voldemortem hadí řeči je podobná tomu, když Kristus mluvil se Satanem v novozákonních příbězích o jeho třech pokušeních na poušti.¹²²

“¹Ježíš se vrátil od Jordánu plný Ducha svatého a Duch jej vedl na poušť. ²Čtyřicet dní tam byl pokoušen ďáblem a v těch dnech nic nejedl. Když ty dny uplynuly, vyhladověl. ³Tehdy mu ďábel řekl: „Jsi-li Boží Syn, řekni tomuto kameni, ať se promění v chleba.“ ⁴Ježíš mu odpověděl: „Je psáno: ,Nejen chlebem bude člověk živ.“ ⁵Potom ho ďábel odvedl vzhůru a v jediném okamžiku mu ukázal všechna království světa. ⁶„Dám ti všechnu moc a slávu těchto království,“ řekl mu ďábel, „neboť mi byla předána a mohu ji dát, komu chci. ⁷Když se mi pokloníš, bude to všechno tvoje.“ ⁸Ježíš mu odpověděl: „Je psáno: ,Hospodinu, svému Bohu, se budeš klanět a jemu jedinému sloužit.“ ⁹Tehdy ho přivedl do Jeruzaléma, postavil ho na vrcholek chrámu a řekl mu: „Jsi-li Boží Syn, vrhni se odsud dolů. ¹⁰Je přece psáno: ,Svým andělům přikáže o tobě, aby tě chránili, ¹¹ a ponesou tě na rukou, abys nenarazil nohou na kámen.“ ¹²Ježíš mu odpověděl:

¹¹⁹ *Katechismus katolické církve*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2001, s. 465, odst. 1855

¹²⁰ ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, s. 106.

¹²¹ STUDENÝ, Jaroslav. *Křesťanské symboly*. Olomouc, 1992, s. 82.

¹²² KRONZEK, Allan Zola a Elizabeth KRONZEK. *Škola čarodějů: průvodce magickým světem Harryho Pottera*. Praha: Rybka Publishers, 2002, s. 72.

„Je řečeno: ‚Nepokoušej Hospodina, svého Boha. ¹³Když ďábel dokončil všechno to pokušení, opustil jej a čekal na další příležitost“¹²³

¹²³ Lukáš 4, 1-13.

Závěr

Tato bakalářská práce s názvem *Komparace fantazijního a reálného světa v románech J.K. Rowlingové o Harrym Potterovi* se věnuje porovnávání jevů v knihách s vlivy, které autorku pravděpodobně inspirovaly v její tvorbě. Jde především o motivy druhé světové války, které se do díla dost zřejmě promítly. Dále jde o depresi, kterou autorka v dílech zosobnila do postav mozkomorů. Poté je to diskriminace, která je v knihách přítomna prakticky od prvního dílu a má skrze celou knižní sérii rozdílné podoby a různou intenzitu, která postupně vygraduje až k rasové nenávisti a genocidě. Posledním motivem, o kterém práce pojednává je motiv křesťanství, ve kterém byla autorka knih vychovávána a který ovlivnil především poslední díl série o Harrym Potterovi.

První část bakalářské práce se pomocí odborné literatury pokouší definovat žánr fantasy a představuje jeho další žánrové varianty a autory a také charakterizuje žánr literatura pro děti a mládež. Následně se zabývá tím, jaké místo ve fantasy literatuře pro děti a mládež náleží v dnešní době už u některých z nich více jak dvacet let starým knižním dílům a tím, proč i dnes stále tolik čtenářů knihy o Harrym Potterovi vyhledává.

Druhá část zpracovává životopis J. K. Rowlingové z dostupné české i zahraniční literatury, který klade důraz na období jejího života, která ji ovlivnila v tvorbě knižní série o Harrym Potterovi. Následně představuje autorčinu tvorbu, a to především tu, která je spojena s fiktivním kouzelnickým světem Harryho Pottera, ale je tu zmíněna tvorba, která s Harrym Potterem vůbec nesouvisí, jako například její detektivní knižní série pro dospělé.

Třetí část obsahuje interpretace a vybrané paralely, které mají původ ve skutečných událostech, jevech a osobnostech v příbězích o Harrym Potterovi. Dané paralely jsou vždy demonstrovány na konkrétních ukázkách z knižní série o Harrym Potterovi. Porovnávány jsou motivy z druhé světové války, které mají mnoho společných rysů s kouzelnickou válkou, která se odehrává především v posledních dvou dílech série. Dále je zde porovnáván motiv deprese, kterou Rowlingová promítla do temných bytostí jménem mozkomoři a také do prožívání některých postav. Dále je komparován motiv diskriminace, který téměř všudypřítomný v celé sérii a postupně se stupňuje. Poslední podkapitola se zabývá autorčíným inspirováním se v křesťanské filozofii. Oběť Harryho Pottera je zde porovnávána s obětí Ježíše Krista, viteály se smrtelnými hříchy, a nakonec je to motiv hada v sérii o Harrym Potterovi jako paralela ke zlu – ďáblu.

Cílem práce bylo porovnat vybrané jevy a motivy z reálného světa, které autorku inspirovaly k vytváření pestrého a složitého kouzelnického světa a tyto vlivy prozkoumat, porovnat a interpretovat na jednotlivých ukázkách. Cíl se podařilo splnit, i když by se podobných jevů a motivů dalo v dané knižní sérii najít mnohem více, ale vzhledem k danému rozsahu se práce zaměřuje jen na motivy druhé světové války, deprese, diskriminaci a křesťanství.

Seznam literatury a internetových zdrojů

Primární literatura:

ROWLING, J. K. *Harry Potter a kámen mudrců*. 3. vydání. Přeložil Vladimír MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, 284 s. ISBN 978-80-00-04509-2.

ROWLING, J. K. *Harry Potter a tajemná komnata*. 3. vydání. Přeložil Vladimír MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, 286 s. ISBN 978-80-00-04509-2.

ROWLING, J. K. *Harry Potter a věžeň z Azkabanu*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, 383 s. ISBN 978-80-00-04509-2.

ROWLING, J. K. *Harry Potter a ohnivý pohár*. 3. vydání. Přeložil Vladimír MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, 570 s. ISBN 978-80-00-04509-2.

ROWLING, J. K. *Harry Potter a Fénixův řád*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, 795 s. ISBN 978-80-00-04509-2.

ROWLING, J. K. *Harry Potter a princ dvojí krve*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, 532 s. ISBN 978-80-00-04509-2.

ROWLING, J. K. *Harry Potter a relikvie smrti*. 3. vydání. Přeložil Pavel MEDEK. V Praze: Albatros, 2016, 626 s. ISBN 978-80-00-04509-2.

Sekundární literatura

ADAMOVIČ, Ivan. *Slovník české literární fantastiky a science fiction*. 1.vydání. Praha: R3, 1995, ISBN 80-85364-57-3.

Bible, ekumenický překlad, Praha: ZVON, 1991, ISBN 80-7113-009-5.

COLBERT, David. *Kouzelný svět Harryho Pottera*. 2.vydání. Praha: Albatros, 2006. ISBN 80-00-01868-3.

DĚDINOVÁ, Tereza. *Po divné krajině: charakteristika a vnitřní členění fantastické literatury*. Brno: Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, 2015, ISBN nevedeno.

DEJMALOVÁ, Kateřina: *V čem vězí kouzlo Harryho Pottera*. Literární noviny č. 51, 2001, ISBN nevedeno.

HELDOVÁ, Jacqueline. *V říši obrazotvornosti (děti a fantastická literatura)*. 1.vydání. Praha: Albatros, 1985, ISBN nevedeno.

CHALOUPKA, Otakar. *Příruční slovník české literatury od počátků do současnosti*. 1. vydání. Brno: Centa, 2005, ISBN 80-86785-03-3.

Katechismus katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2001, ISBN 80-7192-488-1.

KRONZEK, Allan Zola a Elizabeth KRONZEK. *Škola čarodějů: průvodce magickým světem Harryho Pottera*. 1. vydání. Praha: Rybka Publishers, 2002. INBN 80-86182-59-2.

LURKER, Manfred a Jan Amos DUS. *Slovník biblických obrazů a symbolů*. 1. vydání. Praha: Vyšehrad, 1999, 365 s. ISBN 8070212543.

LURKER, Manfred. *Slovník symbolů*. 1. vydání. Praha: Euromedia Group, 2005. ISBN 80-242-1588-8.

MOCNÁ, Dagmar a kol. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004, ISBN 80-7185-669-X.

NEFF, Ondřej, OLŠA, Jaroslav a PROKŠÍK, Petr. *Encyklopedie literatury science fiction*. Praha: Jinočany: AFSF, 1995, ISBN 80-85390-33-7.

PRINGLE, David, ed. *Fantasy: encyklopedie fantastických světů*. 1. vydání. Praha: Albatros, 2003. ISBN 80-00-01126-3.

PROVAZNÍK, Jaroslav: *Harry Potter-Móda nebo fenomén?*. Tvar 10/2004, ISBN neuvedeno

SMITH, Sean. *Sen jménem Harry Potter*. 1. vydání. Praha: Knižní klub, 2002. ISBN 80-242-0849-0.

STUDENÝ, Jaroslav. *Křesťanské symboly*. Olomouc, 1992. ISBN neuvedeno.

THEIN, Karel: *Proč je knižní Harry Potter skvělý?* Hospodářské noviny, 18. listopadu 2005, ISBN neuvedeno.

TOMAN, J. *Dětské čtenářství a literární výchova*. 1. vydání. Brno: Cerm, 1999, ISBN 80-7204-111-8.

VESCO, Edi. *Čarokniha: magická říše kouzel Harryho Pottera*. 1. vydání. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-7217-250-6.

Internetové zdroje

About. *J.K. Rowling* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z:

<https://www.jkrowling.com/about/>

Deprese. *Vipharm* [online]. [cit. 2023-04-02]. Dostupné z: <https://vipharm.cz/deprese>

Did you get that from Harry Potter? [online]. [cit. 2023-02-15]. Dostupné z:

<https://rickriordan.com/2005/11/did-you-get-that-from-harry-potter/>

Harry Potter and the Art of Theology 1: (A Theological Perspective on J. K. Rowling's novels - Part One: Healing, Grace and Original Sin) [online]. [cit. 2023-04-02]. Dostupné z:

<https://www.uibk.ac.at/theol/leseraum/texte/481.html>

J. K. Rowling Discusses Inspiration for Minister of Magic and More in New Interview. *The-Leaky-Cauldron.org* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.the-leaky->

cauldron.org/2008/02/04/j-k-rowling-discusses-inspiration-for-minister-of-magic-and-more-in-new-interview/

O nás. *Lumos* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z:

<https://www.wearelumos.org/czechrepublic/about/>

One-on-one interview with J.K. Rowling. *Accio Quote* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z:

<http://www.accio-quote.org/articles/2005/0705-edinburgh-jones-official.html>

PETRE, Jonathan. J K Rowling: 'Christianity inspired Harry Potter'. In: *The Telegraph* [online]. 2007 [cit.2023-03-28]. Dostupné z:

<https://www.telegraph.co.uk/culture/books/fictionreviews/3668658/J-K-Rowling-Christianity-inspired-Harry-Potter.html>

Srov. KLIMEK, Daniel. J. K. Rowling "I believe in God not Magic" and the Unknown Faith of the Famous. *Ministry Values.com* [online]. 2010 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z:

http://www.ministryvalues.com/index.php?option=com_content&task=view&id=1203&Item%20id=125

War Speech. In: *Internation Churchill Society* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z:

<https://winstonchurchill.org/resources/speeches/1939-in-the-wings/war-speech/>

When Rowling shocked the Potter fandom. Again. *The Times of India* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://timesofindia.indiatimes.com/life-style/books/features/when-rowling-shocked-the-potter-fandom-again-/articleshow/29950375.cms>